

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Inserțiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la re-
dactiunea și Admini-
strațiunea **Unirii**
în
Blaș.

Anul IX.

Blaș 18 Martie 1899.

Numărul 11.

Unitatea de acțiune.

În fața pericolului comun puterile se concentrează în mod spontan, interesele personale dispar, căci trebuie să dispară! Er concentrarea puterilor se impune cu atât mai imperativ, cu cât pericolul învólvă urmări mai grave, cu cât efectul lui destructiv e mai pe sus de ori ce îndoală. Alt cum reacțiunea dispăre, și pericolul străbate cu ușurință printre șirele luptătorilor nedisciplinați, cari n'au fost în stare a desvolta o resistință sistematică și premeditată.

În fața pericolului, ce amenință biserica noastră din trei părți — contopirea autonomiei noastre în biserica latină din Ungaria, independența clerului de mituirile lui cu banii statului și înlocuirea limbii liturgice române cu cea magiară — concentrarea puterilor, unitatea de acțiune se impune în mod absolut imperativ.

Pericolul, ce amenință biserica noastră din partea bisericii latine din Ungaria, pe cum și tendința de a magiarisa limba liturgică atinge în mod direct pe cei ce stău în fruntea bisericii noastre, ér clerul și poporul credincios n'au, de cât să urmeze cu credință pe mai marii lor întru apărarea celor mai sfinte drepturi ale bisericii noastre naționale.

Alt cum stă lucrul cu așa numita subvenționare a preoțimii noastre din partea statului. Atacul acesta nu e

intentat în mod direct celor ce stău în fruntea bisericii, ci ignorând în mod cu totul nedemn organizațiunea noastră bisericescă, statul își arógă dreptul de a-și câștiga ingerințe nemijlocite prin împărțirea de ajutore. Trebuie să recunoscem, că atacul acesta este destul de precugetat, și să ne dăm sémă de îngrozitorul efect destructiv, ce ar produce. Starea miseră a preoțimii noastre e un adevăr pe cât de trist, pe atât de real. O ameliorare a acestei stări ar fi nu numai binevenită, dar și necesară, ca să nu zicem absolut necesară. Și statul în tendența lui de omnipotență a aflat fórté bun prilej de a-și oferi cei trei zeci de arginți, cu cari să ne cumpere independența clerului nostru miser. De sigur nu dragostea față de cler, nici dragostea față de biserica noastră l-a îndemnat la acest pas. E o ocașie binevenită de a se amesteca în viața noastră intimă bisericescă, și acesta nu în mod cinstit, ci cercând a rumpe în dóue clerul mormindul, ca în schimbul unui favor material să-și calce consciința în picioare, și să închidă ochii în fața însuitei ce se comite față de biserica-mamă.

Și dacă mâne poimâne ne-am pomeni, că statul fixând subvenționarea clerului nostru, ar cere în schimb, ca acesta să se adreseze direct la el, cu disconsiderarea superiorităților bisericesci mai înalte, să ne dăm sémă, óre câți ar urma invitării? Fără de a vorbi în cifre, putem spune, și témă

ne e, că nu ne înșelăm, când spunem, că vor fi fórté mulți.

Ajunge ast fel clerul nostru slugă la doi stăpâni, și fiind că nimenia nu póte servi la doi stăpâni, va fi silit a se alipi de acela, care îl susține.

Ajunge ast fel organizațiunea noastră bisericescă o ilusie, hotăririle consistórelor litere mórte, biserica însă-și un apendice al statului omnipotent.

Evident, că dintre cele trei pericole, ce ne amenință, acesta este cel mai amenințător. Celor alalte dóue li-se póte opune o resistință mai impunătoare în cadrele organizațiunii noastre bisericesci, dar acesta disconsideră chiar organizarea bisericescă, fără care nu mai este luptă, nu mai sînt conducători, nici unitate de acțiune, ci fie care se călăuzesce de propriul interes personal.

Și dacă accentuăm necesitatea unității de acțiune în cele alalte casuri, cu atât mai mult trebuie să o accentuăm în acest din urmă cas, care tinde de-a dreptul la esterminarea bisericii noastre naționale.

Și dacă în fața unui pericol atât de mare, ne vom divisa noi de noi, fără a avé o normă de acțiune comună și solidară, procesul de discompunere va începe a-și validita efectele fatale.

Feuilleton.

Grădina de legumi.

Disertațiune populară, rostită de Ioan F. Negruțiu, la adunarea generală a despărțământului XI (Blaș) al «Asociațiunii», ținută la 31 Iulie 1898 în Veza.

(Continuare.)

11. Cépa.

Cépa s'a adus la noi din Africa.

Cépa ne este fórté folositoare, pentru aceea nu póte lipsi din nici o grădină. Ea se face bine în pământul roditor, bun, mărunțit. Nu-i place înse gunoirea prospetă. Până când se desvóltă și crește, trebuie udată a dese ori și bine; ér de la sfârșitul verii în colo o udăm mai rar și mai puțin. Cépa se prășesce în trei chipuri.

1. Așa că sămînța de cépa o săménăm primăvara cam prin Mai în un strat bine lucrat, unde lăsăm cépa desă până tómnă, adecă până ce se cóce bine. Acum culegem cepșórele, le uscăm pe podul casei și apoi le păstrăm preste iarnă în săculețe,

la un loc uscat. Mai bine se pot păstra, dacă atîrnăm săculețele în un loc uscat și ferit de ger.

În primăvara următoare sădim cepșórele în straturile pregătite înainte, ca și pentru morcovii, cam în depărtare de 15—20 cmtri o cepșóră de ceea alaltă. Acestea straturile apoi le plivim, săpăm și udăm mai a dese ori, și în chipul acesta cépa noastră crește repede. Cătră tómnă, pentru ca cepele să se facă mai mari, le culcăm la pământ foile cu dosul unei greble. Ca să nu facă sămînță, rupem foile de la mijloc, cari vedem, că dau semne de sămînță. Acestea le putem cunoșce ușor, fiind că sînt mai rotunde și mai lungi.

În chipul acesta avem primăvara cépa verde de timpuriu. O parte o lăsăm să se cócă pentru iarnă. Cépa verde o smulgem tot de una din straturile, unde firele sînt mai dese.

2. Cépa o mai putem prăsi și așa, că primăvara de timpuriu o săménăm după trebuință prin Martie în strat cald sau în pământ rece, în un loc mai călduros și scutit de vînturile reci de primăvară. Mai bine lângă pântul sau gardul din spre mézá nópte a grădinei.

Aci o grijim, plivim și udăm, până când are grosimea unui paiu. Atunci, mai bine după o ploită bună, o smulgem, ciontăm foile și rădăcinile și apoi o răsădim în straturile gătite de mai înainte, în depărtare un fir de cel alalt 15—20 cmtri.

Se cultivă mai de parte după cum v'am arétat mai sus. Și în chipul acesta avem peste vară cépa verde ér pentru iarnă lăsăm să se cócă.

3. Al treilea și cel mai ușor metod de prășire, pe care mai mulți inși îl practisăm acum de câți va ani, este următorul:

Pregătim straturile, facem cu grebla de brăzdat câte cincii brezduțe în fie care strat, și apoi tot în depărtare de 15—20 cmtri punem fir de fir de sămînță, până ce am umplut tóte straturile.

După aceea cu dosul unei greble ușóre de lemn astupăm brăzduțele.

Mai de parte se cultivă prin plivit, săpat și udat ș. a. adecă după cum v'am spus mai sus. Dacă résar la un loc dóue sau mai multe fire, acestea le smulgem lăsând la acel loc numai unul, firul cel mai frumos. Cele alalte le răsădim unde n'i-a răsărit cépa prea rar.

Vicariatul român gr. cat. de la Siget și liturgia magiară. „Pesti Napló“ are, se vede, plăcerea de a iscodi scirile cele mai fantastice, și unele din foile noastre uitându-o această, se grăbesc a considera scrisesele aceste de bani buni. Așa, zilele trecute, ne-a prezentat ca pe unii ce am fi în dușmănie cu Escel. Sa Episcopul Szabo, care ar lucra pentru introducerea limbii liturgice magiare, și după ce noi am declarat, că n'avem nici o cunoștință de acest conflict, și că nu credem spusesele ei, vine acum cu o nouă scire, și spre a dovedi, că scrisesele ei au fost adevărate, ne presintă pe vicariul Maramureșului, pe Preaon. *Tit Bud*, ca pe unul, care, din încredințarea Episcopului de Gherla, ar lucra din răspunerii pentru înființarea unei Episcopii gr. cat. cu limbă liturgică magiară.

N'am ținut samă de scirea această și nu i-am dat nici o importanță, căci sciam că e o pură fantasmă, și nici n'aveam, să revenim la ea, de nu ne provoca „Telegraful“ cu atâta bucurie lăuntrică, prezentându-o ca pe una, care ar desmînți celea scrise de noi în Nr. 7 al „Unirii“. Dăm de astă dată cuvîntul chiar dlui Vicar în speranță, că frații de la „Telegraful“ se vor dumeri deplin și vor afla în sfârșit, că totuși merităm mai mult creșterea noastră în afaceri de ale bisericii noastre, de cât „scriblierii“ de la „Pesti Napló“:

Onorată Redacțiune!

De și mi-am propus a nu răspunde nici o dată la invectivele jurnalistice privitoare la persoana mea, totuși cu această ocaziune me abat de la propusul meu, și încă din cauza celor publicate în Nr 19 al „Telegrafului român“ sub titlul „Liturgia magiară la greco-catolici“. În acel număr a apărut adevărat o notiță tendențioasă, că eu aș porți pe calea pentru o episcopie magiară, și cum că la această ar conlucra inteligența din Maramureș, ba și Es. Sa Episcopul meu din Gherla.

Cum, și de unde au primit informațiunile sale foile magiare și după dîtsele și cele române, nu știu.

Ved, că „Telegraful român“ află ocaziune binevenită a ne ataca, fără să aibă cauză, și fără să aibă informațiunile de lipsă.

După cum observ la notițele acele a dat ansă strămutarea mea la parochia Sigetului.

Da, eu sînt dispus de paroc al Sigetului, înse nu ca să fac episcopie gr. catolică magiară, ci ca să conduc pe calea mântuirii pe credincioșii mei de aici.

M'am strămutat aici abia de câte va zile, și abia așezat, am și primit de la un binevoitor notița sus citată a „Telegrafului român“.

Ca să vadă publicul român, cum că multe se scriu și cu rea voință, și cum că și notița „Telegrafului român“ purcede pe aceeași cale, voi descrie pe scurt istoricul înființării parochiei Sigetului, din care se va vedea, cum că aici nime nu se cugetă la înființări de episcopii nouă, ci din contră cu toții ne luptăm pentru susținerea bisericii noastre gr. catolice române în genere, și în specie pentru înflorirea bisericii gr. cat. române din Siget.

Poporeni gr. cat. români din Maramureș până la an. 1853 s'au ținut de diecesa rutenă a Muncaciului. Atunci parochiile române din Maramureș desfăcându-se de ruteni sau adneșat către diecesa Gherlei, a fară de Siget, care a rămas în partea rutenilor, de și și atunci a fost aici la 1200 suflete gr. cat. române.

Parochia Sigetului ar fi trebuit să rămână în partea românilor, căci și vicariatul din Maramureș cu reședința în Siget s'a înființat în an. 1778 sub Maria Teresia chiar pentru poporul românesc din Maramureș; înse rutenilor le-au succedat să rămână stăpâni preste această parochie.

Mare a fost pentru această măchuirea credincioșilor din Maramureș.

Înse bunul Dumnezeu s'a îngrijit de noi, căci în 1860 venind în Maramureș de vicariul Escelența Sa Preas. D. Episcop Mihail Pavel, a început a lucra din toate puterile, ca în Siget să se înființeze o parochie română, adevărat români să se despărțescă de ruteni.

Mulțumită zelului și jertfelor celor mari a Escelenței Sale M. Pavel, în 1871 s'a înființat parochia română a Sigetului.

Înse greutățile cele mai mari au urmat numai după această. Poporeni români din Siget, cei mai mulți grădinari, servitori și zileri n'au fost în stare a zidi nici biserica, nici casa parochială, nici a da ceva plată preotului, căci aici și acuma servim adese gratis, numai ca să susținem parochia noastră gr. cat. română.

Cunoscînd Es. Sa Pavel miseria poporului român din Siget, a început a face pașii de lipsă, ca parochia românească de acolo să se doteze din partea Înaltului Erariu întocma ca ceea a rutenilor, căci după drept dotarea aceea ne competiă nouă și nu rutenilor.

Pentru înființarea acestei parochii și pentru dotarea ei a lucrat fericitul Episcop Alexi și Vancea, epii Es. Sa Pavel și Es. Sa Dr Ioan Szabo.

După trecerea alor mulți ani, parochia română din Siget s'a dotat din partea În. Erariu cu 210 fl. congruă, 34 metri lemne focali, 56 chile sare, și 48 jugere pămînt arătoriu și finat.

Etă dlor de la „Telegraful român“, ast fel lucră și se ostenește episcopii nostri pentru a ne scote din eparchia rusescă și a ne înființa parochia românească!

Înse în Siget a fost lipsă și de biserică.

Poporul român din Maramureș, știind miseria credincioșilor români din Siget, a oferit și plătit spre scopul acela 15 mil florenți, ér inteligența română a dat aproape 2000 fl. pentru înzestrarea bisericii.

Și acum har Domnului și binefăcătorilor! avem în Siget biserică românească frumoasă, casă parochială și cantorală.

În chipul acesta mai curînd și mai cu puțină osteneală ne putem prăsi cîpă bună și frumoasă.

Cîpă preste tot se culege, când foile îi sînt mai uscate, de ore ce atunci e cîpă. Se întinde pe podul casei, ca să se cîcă mai bine și să i-se usce foile. Apoi se împletește în cununii de 20—24 cepe.

Pentru sămînță alegem cepele cele mai frumoase, cari le păstrăm în un loc uscat până primăvara, când apoi le sădim în depărtare de 40 cmtri. Lângă fie care punem câte un pîrusteț, de care legăm foile cu sămînță. Dacă vom, să prăsim cîpă tot de una din cepșore, atunci în fie care an sămînăm câte un strat, ca să avem pentru anul viitor cepșore de răsădit.

Cîpă preste iarnă se păstrează în pivniță în funii atirnite pe rude sau în paie sau în otavă. Mai bine e, să o așezăm în nisce lădi.

Dintre soiurile de cîpă mai bune sînt următoarele:

1. **Cîpă de Portugalia.** Se face mare, nu-i iute, ci mai mult dulce și nici nu miroasă. Se pôte păstra timp îndelungat. Ca cîpă verde și timpurie e cel mai bun soi. Soiul acesta să nu lipsescă din nici o grădină, de ore ce e bun și peste iarnă. (20 gramii 40 cr.)

2. **Cîpă uriașă a lui Mauthner.** E rotundă, galbină aurie. Are un gust plăcut. Asemenea se pôte păstra mult timp. (20 gramii 20 cr.)

3. **Cîpă de Braunschweig.** E foarte mare,

rotundă turtită și indesată, de o colore roșie închisă. Ca soiul de iarnă e foarte bună. (20 gramii 15 cr.)

4. **Cîpă de Erfurt.** Asemenea e soiul de iarnă, are o formă rotundă turtită, o colore puțin roșietică. (20 gramii 15 cr.)

5. **Cîpă albă.** Se face mare, rotundă. E bună pentru iarnă. (20 gramii 15 cr.)

6. **Cîpă „Victoria“.** E rotundă ca un măr. Albă la colore și plăcută la gust. O singură cîpă are 2 chilo. (20 gramii 40 cr.)

7. **Cîpă uriașă „Tripoli“.** Este un soi nou de cîpă. Se samenă în strat cald, de unde se răsădesce. Se face mare, are în diametru 20 cmtri. (1 porțiune 25 cr.; 20 gramii 70 cr.)

8. **Cîpă de iarnă „Remontant“.** Acesta ierneză în pămînt. Se pune pe marginea răzorelor sau a rabatelor. Primăvara de timpuriu îl folosim foile. (1 porțiune 25 cr.)

Pentru sădirea timpurie de primăvară sînt bune și următoarele soiuri:

1. **Cîpă măruntă de Erfurt.** (1/2 chilo 25 cr.)

2. **Cîpă măruntă ungară.** (1/2 chilo 35 cr.)

3. **Cîpă măruntă franceză.** (1/2 chilo 60 cr.)

Cîpă măruntă pe eum și hajmele se sădesc și îngrijesc ca și cîpă comună. Căpătina hajmelor se desparte în bucăți când se sădesc.

Notă. Cine vre, să-și aducă sămînță bună de cîpă, e de ajuns să cîră cîpă mai timpurie și mai tîrzie.

12. Aiul sat usturoiul.

Aiul sat usturoiul s'a adus la noi din Sicilia.

Aiul se face bine în pămîntul mai călduros, bun și gras.

Aiul se prăsește numai prin cățăi, din cari se compune căpătina aiului. Cățăii se desfac de căpătina și apoi se sădesc ca și cepșorele în straturi, în depărtare de 12—15 cmtri un fir de cel alalt.

Mai de parte se îngrijesc și păstrează ca și cîpă. Din pămînt se scote cam prin Iuliu August, când e copt.

Soiuri de aiul mai cunoscute sînt:

1. **Aiul comun.** Se face de timpuriu.

2. **Aiul de Orient.**

3. **Aiul „Rocambol“.** (1/2 chilo 50 cr.)

13. Fasolea.

Fasolea se face bine în pămîntul năsipos lutos, mărunțit bine și gras, cald și puțin umed. Nu-i place înse gunoarea prosperă.

Fasolea o punem în cuiburi, depărtate unul de cel alalt cam de 50—60 cmtri, și numai câte 5—6 fire sau bône în un cuib. Trebuie înse să grijim, ca bôbele să nu vină mai afund de două degete în pămînt, și de aceea ca firele de fasole să fie cam într'o asemenea depărtare.

Fasolea cu par o punem mai bine așa, că înplântăm mai întăiu pari în rînduri ôble (pe o șpargă), cam de 60—80 cmtri unul de cel alalt, și apoi în jurul fie căruia par

Biserica română și cele alalte edificii s'au zidit sub ocârmuirea mea.

Fiind dorința generală a poporului român din Maramureș, ca reședința vicarială să se străpună în Siget, am fost dispus eu la această parohie.

Poporul român de aici din Maramureș până în 1773 a avut episcopii săi români, apoi au ajuns sub guvernarea Rutenilor, cari le-au trimis preoții ruteni, și dacă nu s'ar fi înființat dieceza Gherlei rînd pe rînd s'ar fi rutenizat și această parohie a Sigetului. Generația mai tinără a și fost uitat limba română, și dacă nu se înființa la timp parohia aceasta, poporul ar fi fost pentru tot de una a Rutenilor.

Acum avem biserică, în aceea se predică românește și deja în 12 Faur. când m'am instalat aici de paroch, am spus poporenilor mei, cum că lucrul meu cel dintău va fi, că să zidesc o școlă românească. Alt cum spre aceasta am poruncă și de la Preav. Guvern diecesan și aceasta este și dorința poporului.

Dar toate de o dată nu se pot face.

Spre scopul acesta la rogarea mea P. S. D. Episcop Mihail Pavel a binevoit a oferi 1000 florenți, Sp. D. Dr. Ioan Mihali aproape 400 fl. eu dau 100 fl. și vor da și alții, în cât sperez, că acuși voiți aveți și școlă confesională.

Binevoescă „Telegraful român“, „Tribuna“ și cele alalte foii a le noastre a lua notiță de aceste.

Și mai ales „Telegraful român“ să nu ne batjocorească, căci cum am arătat noi Maramureșeni, am purtat o grea luptă pentru salvarea poporului din Siget.

Noi puținii Români, abia la 70 mii față cu 200 mii de alt neam, susținem un convict românesc în Siget, jertfind sute și mii pentru acela; — am zidit biserica în Siget și am înființat aici o parohie românească.

Poporul, inteligența și clerul nostru sînt doritori de înaintare și stau la culmea misiunii lor.

Ôre nu scie „Telegraful român“, cum că mai an dl Dr Ioan Mihali, un Maramureșan, a fost președintele adunării protestatoriă din Cluș, contra contopirii noastre cu latinii?

Ôre nu știu domni aceia, cum că dieceza Gherlei este înființată cu limba bisericească română, și nici Episcopul Gherlei, nici nime altul nu poate să schimbe limba bisericească, cu atât mai puțin eu?!

Noi, Maramureșeni ne ținem de episcopia Gherlei și n'avem lipsă de altă episcopie.

Drept aceea declar, cum că nu mi-a trecut nici o dată prin minte, ca să conlucru pentru înființarea episcopiei magiare gr. catolice, ci am venit la Siget ca aici să susțin și să aduc la înflorire parohia acesta gr. cat. română.

Nu poate fi dară alt ceva notița din „Pesti Napló“ de cât o scornitură infamă a cutărui ruten, sau rusofil, care s'a folosit de numele meu, fără scirea și fără convoirea mea.

Și pot declara, fără a mai fi lipsă să întreb pe cineva, că nici unui preot sau inteligent din Maramureș nu i-a venit nici o dată cugetul de a conlucra pentru episcopie magiară catolică.

Atâta spre dumerirea celor nedumeriți!

Tit Bud
vicariu, paroch
a Sigetului.

„Közművelődés“ despre s. Unire. „Közművelődés“, organul societății literare rom. catolice din Transilvania, în numărul 10 de la 4 Martie 1899 publică un articol scris de Erőss József despre uniunea Românilor, întimplată înainte de asta cu 200 ani. Articolul este atât de rău scris, pe cât este de scurt. Scopul autorului nu a fost altul, de cât să-și bată joc de Români, prezentându-i numai cu ceva mai pe sus de cât dobitocele, și să compromită sfînta Unire în ochii șovinștilor. Mai interesantă este închierea articolului, unde după ce citează câte va cuvinte măgulitoare ale lui Moldován

Gergely despre înfrunțarea binefăcătoare, ce a avut-o sfînta unire asupra culturii Românilor, continuă ast fel: „Înse în privința politică au exploatat rău uniunea. Da, pentru că agitatori de naționalitate română și prin uniune au făcut, să fie iubită dinastia și le-au plăcut, să o arete ca pe patróna românilor față cu magiarimea asupritore. De aci se deriva revoluțiunea lui Horea, zilele sângeroase de la 48—49, și aceasta este și cauza memorandumilor produse de mișcările recente naționale române. Nereușirea acestora nu poate desmeteci pe Români din patrie, de și ar fi mai bine, ca recunoscînd dezvoltarea istorică, ei să-și câștige vindecarea plîngerilor nu în Viena, care tot mai tare slăbește, ci în Budapesta.“

Am da prea mare atențiune alergărilor mentale ale domnului Erőss, dacă am voi, să analizăm și să discutăm aserțiunile citate.

Voim înse, să-i atragem atențiunea asupra celor ce le scrie un magiar despre cauza sîngelui vîrsat în revoluțiunea lui Horea. Szilágyi Ferencz în opul său „A Hóra-világ Erdélyben“, la pag. 14 scrie: „Există Nemesis, dreptate pedepsitoare în viața omenilor, poporilor, statelor, când „puternicul Dumnezeu răsbunător pedepsește păcatele părinților în fiii lor până la a treia, a patra generațiune“ (II Moisi. XX. 5). În istoria Transilvaniei trebuie să considerăm revoluțiunea lui Horia de o ast fel de Nemesis; ținerea poporului valach în curs de vîcui într'o stare nedreptă, în sclăvie grea, n'a rămas nepedepsită. Această Nemesis după conceptul creștin se poate exprima cu cuvintele: „există Dumnezeu în istorie.“

Cuvintele acestea ale istoriografului magiar se pot aplica și la sîngele vîrsat în 48—49, și la sîngele, ce — ferescă Dumnezeu, — poate să se mai verse în decursul vîcuiilor, dacă iubita noastră patrie nu se va governa după principiile umanității, dreptului, dreptății, adevărului și libertății, aplicate față cu toate popoarele conlocuitoare.

punem la aceea-și depărtare câte 5—8 bóbe sau fire de fasole.

Fasolea suferă de frig, piere, pentru aceea în pămîntul rece o punem numai pe la începutul lui Maiu. Pe un noroc putem să punem câte va cuiburi și mai de timpuriu, adică prin April. Aceasta în cât e cu puțință preste noapte o acoperim. Se cultivă mai de parte prin săpat. Cu deosebire pe timpul, când lăgă fasolea, trebuie să o udăm puțin, ca să nu rămână tufele fără păstăi.

Puterea de încolțire la sămînța de fasole ține 3—4 ani, dacă se păstrează în păstăi, alt cum ține numai doi ani.

Fasolea s'a adus la noi din India și America, pentru aceea îi place căldura.

Avem fasole ológă și fasole cu parul. Acestea apoi încă sînt de mai multe soiuri. Fasolea ológă numără cam 20 de soiuri, ér cea cu parul cam 15.

Amîndouă soiurile de fasole se întrebuințază în stare verde, ca păstăi, sau când sămînța e còptă.

Pentru grădina de legumi mai bune sînt soiurile următoare:

Fasole ológă.

1. Fasolea „Flageolet“. Face păstăi galbene lungi și multe. E foarte crudă, gustosă și nici o dată nu-i atósă. Se face de timpuriu, e una dintre celea mai bune soiuri. (100 gram 30 cr.)

2. Fasolea franceză. Are păstăi pururea verđi, un gust bun. Se face de

timpuriu și produce multe păstăi. se poate cultiva și în strat cald. (1/2 chilo 50 cr.)

3. Fasolea galbină aurie. E cea mai bună fasole ológă, pentru că e crudă, gustosă și nici o dată nu-i atósă. A fară de aceea face păstăi multe, și nici când nu o strică rugina. (100 gram 25 cr.)

Fasole cu parul.

1. Fasolea „Mont d'or“ a lui Mauthner. Face păstăi multe, galbene aurii. E tare gustosă și fragedă. Produce peste vara întregă. (1/2 chilo 50 cr.)

2. Fasolea uriașă. Cu păstăi galbene de forma unei sabii. E crudă și gustosă. (1/2 chilo 50 cr.)

3. Fasolea de zăhar. Face păstăi lungi. E fără ațe, fragedă și cea mai gustosă. (1/2 chilo 50 cr.)

4. Fasolea Flageolet. E tare bună. Face păstăi galbene, lungi de 20—25 cmtri. E tare fragedă și nici când timpul e ploios, nici atunci nu o prinde rugina. (1/2 chilo 55 cr.)

14. Mazerea.

Mazerea e o legumă hrănitore și sănătósă; se face bine și în pămîntul mai slab și uscat. Se poate sămîna în dată ce s'a desghetat și încălđit puțin pămîntul.

Ca să avem tot mazere tinără și fragedă, sămînam tot la două săptămîni câte va șire sau cuiburi. Ca să o putem lucra și culege mai bine, punem în un strat numai câte două rînduri.

Se cultivă prin săpat. Punem lângă mazere nisce crenguțe, ca să o țină în sus și tragem lângă fire puțin pămînt.

Puterea de încolțire la mazere ține 4—5 ani, dacă se țin bobele în păstăi.

Soiuri mai bune sînt următoarele:

1. Mazerea pitică a lui Mauthner. E cam de 40 cmtri înaltă. E bună, gustosă, se face de timpuriu. (1/2 chilo 50 cr.)

2. Mazerea principelui Bismark. Se face de timpuriu, e tare gustosă și fragedă. (1/2 chilo 50 cr.)

3. Mazerea „Fulger“ a lui Mauthner. Se face mai de timpuriu dintre toate soiurile. E fragedă și plăcută. (1/2 chilo 45 cr.)

4. Mazerea lui Mauthner. Cine produce mazere și pentru ca să vîndă, să samente numai acest soi, fiind că se face de timpuriu, multă și bună. (1/2 chilo 45 cr.)

15. Cartofii sau crumpenile.

În grădina de legumi mai cultivăm după trebuința și puțin crumpene sau cartofi (pere de pămînt, picioici, baraboi.)

Cartoful s'a adus la noi din America înainte de acesta cu 300 ani.

Cartofii se fac mai bine în pămîntul mijlociu și năsipos, săpat afund încă de toamna. De și cartofii se fac în ori care soi de pămînt, cu toate acestea în pămîntul bun produce cu mult mai bine, ca în cel slab.

Tabla, în care voim, să punem cartofi, o săpăm primăvara din noi și apoi prin April și Maiu punem 3—4 cartofi în un

Reforma institutelor de credit și economii. — De o dată cu articolul nostru din numărul trecut a apărut și în „Revista Economică” un articol sub același titlu, care face un reasumat a scrisorilor ziarelor unguresci și insistă asupra reformelor propuse de dl Fr. Székely. Acesta cere adecă înființarea unei camere a băncilor și a unui fond regnicolar, compus din câte 5% ale depozitelor tuturor institutelor, care să se administreze de cameră și să dea institutelor strimtorate ajutorul de lipsă.

Nici „Revista Economică” nu condece statului îndreptățirea de a reforma institutele de bani și crede și ea, că relele se pot sana numai în cadrul autonomiei bancelor. Zice înse la un loc, că nu s'a aflat o voce serioasă, care să susțină stările de azi și să cêră, ca toate să rămână, cum sînt.

În articolul nostru trecut am exprimat părerea, că legea comercială actuală dă destulă garanță, ca defraudările să pôtă fi împedecate prin împlinirea consciențioasă a obligamentelor ce se impun direcțiunii, comitetului de supraveghiere și acționarilor.

N-am voit, să zicem nici de cât prin această, că am fi contra orî căreî reforme a institutelor de bani, ci numai, că nu dorim amestecul străin în afacerile interne a bancelor.

Măsurile de precauțiune pentru asigurarea institutelor pot să le lea chiar institutele.

Cum că institutele noastre doresc măsuri de precauțiune, dovedesc și consfătuirea directorilor ținută anul trecut și hotărârile luate în aceea consfătuire.

Orî ce precauțiune e de folosul cel mai mare și credem, că nici un institut nu se va subtrage de la nici o reformă salutară.

Trebue numai să ne luminăm unil pe alții, și nime nu se va subtrage nici de la organul — controlor accentuat în consfătuirea din anul trecut și care a produs ôre care resens la unele institute.

Dorim, să se institue un ast fel de organ. Înse ne-ar mai plăcé, ca organul acesta să

fie nu într'atâta „controlor”, cât mai mult „instructor”, fiind că institutele noastre au, de o cam dată, mai mare lipsă de instrucțiã, de cât de controlã.

Organul acesta să fie independent de toate institutele și observãrile ce le-ar avé, controlând și instruând vre un institut, să le comunice direcțiunii institutului, ca ast fel independența institutelor întru nimic să nu se altereze.

Asemenea dorim, ca rescomptul să fie în proporție cu averea institutului. Și nu esitam a zice, că s'ar puté și statori o proporție între capitalul și depunerile institutului, cu toate că, așa ceva tare greú s'ar putea face.

E de dorit, ca fondurile de rezervã să se plaseze cât de mult în efecte, cari ușor se pot valora prin amanetare sau vindere, și asta din motivul că institutul, în cas de lipsă, să aibã, unde să se întindã. Mai grea de realizat ni-se pare idea, ca un institut să cedeze împrumuturi ipotecari altui institut, care emite scrisori fonciare.

Dorința noastră cea mai ferbinte, care, credem că ar fi cel mai esecelent mijloc de asigurare, ca la toate institutele să fie aplicați funcționari nu numai cu pricepere, ci și neescepționabili în privința caracterului, ômeni întregi și probați.

Afacerea congruel. Foile unguresci din capitalã publicã hotãrîrea prealaltã a Măjestații Sale de dto 19 Ian. 1899 cu privire la regularea congrueli preoților catolici din Ungaria. În următoarele publicãm și noi acestã hotãrîre: „La propunerea ministrului meu ung. de culte și instrucțiunea publicã conced, ca cu ocaziunea suprarevisiunii ce are să o facã comisiunea centralã de congruã relativ la conscrierile venitelor preoților și capelanilor catolici de amëndoué riturile, să se efectuească următoarele rectificãri: 1) Venitul de stolã pentru cununii să se ștergã din toate conscrierile venitelor; 2) asemenea

sã se ștergã venitul dupã estrasele matriculare, ér în legãturã cu acestã să se ștergã și celea 10% a venitelor matriculare compute sub titlul de spese pentru purtarea matriculelor. 3) Maximul pausalului pentru întreținerea de cai să se ridice de la 126 fl. la 200 fl. și în conformitate cu acestã pentru întreținerea unui cal să se compute 100 fl. în loc de 63 fl. 4) Sub titlul de întreținerea capelanului să se compute la spese 250 fl. în loc de 200 fl. Asemenea conced, ca comisiunea centralã de congruã să pôtã suprarevida toate conscrierile de venite preoțesci și capelanale, și pozițiile de la venite și erogate statorite în contra regulamentului aprobat din partea mea în 16 Aprile 1895 să le pôtã rectifica, respective să le pôtã sterge. Mai de parte aprob „principiile normative” emanate de la ministrul meu ung. de culte și instrucțiunea publicã în 12 Iuliu 1897 în cauza conscrierii venitelor arhiepiscopilor și episcopilor catolici de ritul latin și grecesc, precum și a abaților și prepositurilor do colațiune regescã, și procedura îndeplinitã pe basa acelor principii o leaú la cunoscință. Dat în Viena, 19 Ian. 1899. Francisc Josif. — Juliu Wlassics.”

În legãturã cu acestã comunicãm, că președintele comisiunii centrale de congruã, arhiepiscopul Samassa a convocat pe membrii aceleia la ședință pe ziua de 14 Martie a c. pentru ca pe baza hotãrîrii prealalte să suprarevideze conscrierile de congruã și să hotãrêscã în privința apelațiunilor ce se vor înainta în acestã cauzã.

La ședința acestã au luat parte dintre membrii bisericii noastre I. P. S. Sa *Mitropolitul Mihályi* și Rever. Dn canonic *Dr. Aug. Lauran*. Cetindu-se rescriptul Maiestãții Sale și ascultându-se raportul referitor la starea conscrierilor s'au ales cinci secțiuni, cari să se ocupe cu suprarevisiunea acestor conscrieri. În a cincia secțiune a fost ales președinte Mitropolitul nostru.

Revistã bisericescã.

Roma. Starea sanitarã a Sfinției Sale papa Leo XIII atãt s'a întors spre bine, cât medicii de casã ai Sfințului Pãrinte i-au conces ca pãrãsind mãncãrile mai mult licuide, de cari s'a folosit în decursul morbului, să se pôtã folosi de mãncãrile sale indatinat. Sfinția Sa de Duminecã a început, să primescã chiar și în audiență persoanele din Vatican.

Secretarul de stat, cardinalul Rampolla, tot Duminecã sara a ținut Te Deum în basilica s. Petru, ajutat fiind de capitlul aceleiași basilice, pentru aniversarea a XX a pontificatului glorios al Sfinției Sale și pentru reînșănãtoșarea vicarului lui Christos. La acest act au luat parte familiile patricii romane, corpul diplomatic și un numér nesfãrșit de popor. Piața s. Petru încã era indesuitã de lume. În amurgul sãrii apoi, frontul basilicii a fost iluminat oferind o priveliște admirabilã. Miile de peregrini și Anglezii, cari petrec preste iarnã în Roma, admirarã pãnã nôpțea târziú aceste magnificețe, pe cari numai Roma le pôtã și le scie oferi.

cuib, dacã sînt mărunte, ér dacã sînt mai mari 1—2. Nu-i bine, să tãiam crumpenile și să punem numai ochiuri.

Cuiburile le facem cam de 20 cmtri afunde și de 60—80 cmtri de parte unul de cel alalt. Nu-i de lipsã, ca pe crumpene să vinã pãmînt mult, e de ajuns în grosime de 10 cmtri.

Cartofii îi putem pune și în pãrãuțe trase cu sapa, la aceeași depãrtare ca și cuiburile.

În datã ce au rêsãrit bine se sapã întâia ôrã, ér când înflorese se sapã a doua ôrã. Acum se îngropã puțin, dar nu-i lipsã, de ôre ce cartofii se fac în pãmînt, înlãuntru.

Cuiburile sau rindurile de cartofi nu trebue udate nici o datã.

Cartofii se scot din pãmînt, când sînt copti, adecã când li se uscã vițele sau cõtorele. Cei de varã sînt copti cam prin Iuliu August, ér cei tomnatici cam prin Septembrie Octobree.

Peste iarnã îi pãstrãm în pivniță în o ladã sau în o grópã astupați bine.

Avem doué soiuri de cartofi, a nume de varã și tomnatici.

Dintre acestea ca soiuri de varã mai bune sînt:

1. **Cartoful „Early Rose”.** Cunoscut la noi sub numele de *crumpene de varã rosa*. E unul dintre cele mai bune soiuri americane, se face în orî ce pãmînt, mai bine înse în cel nãsipos, prin Iuliu e deja copt. (1/2 chilo 10 cr.)

2. **Cartoful „Marjolin”.** Are un gust plăcut, formã lungãrétã; se pune în April și

din Iuniu începând se pot folosi. (1/2 chilo 20 cr.)

3. **Cartoful de Mexiko.** Are nisce tubercule (crumpene) lungãrețe rotunde, cu cõtã galbinã, mezul alb gãlbiniú. Vițele sau cõtorele îi sînt verđi deschise. Ca soiú de varã asemenea e tare bun. (1/2 chilo 15 cr.)

4. **Cartoful de forma unui „Corn sau chifi”.** Cunoscut preste tot sub numirea de *crumpene chifi*. Asemenea e fôrte bun și cu gust plăcut, produce mult și în orî ce pãmînt. Se plãtesce mai bine ca cele alalte soiuri. Peste iarnã se pãstrează bine. (1 chilo 30 cr.)

Dintre soiurile de iarnã amintesc aci următoarele:

1. **Cartoful uriaș „Tarewna”.** E un soiú nou și fôrte bun, adus din Rusia. Produce mult. Cine are grãdinã mare și vrea să punã crumpene multe, să-și prãsescã acest soiú. Pe un jugër se fac 8000—14.000 chilo crumpene. (1 chilo 18 cr.)

2. **Cartoful „Magnum bonum”.** E un soiú frumos și bun. Are un mez alb, pãșatos dacã se ferbe. Se numérã între celea mai bune soiuri de iarnã. Se pôte pãstra bine. (1/2 chilo 15 cr.)

3. **Cartoful „Juno”.** Se face bine în pãmîntul lutos. Are forma unui ou. (1/2 chilo 15 cr.)

4. **Cartoful profesorului Dr Märker.** Are o formã rotundã turtitã. E un soiú fôrte bun, gustos. Prin 15 Septembrie e copt. Nu putrețesc. (1/2 chilo 10 cr.)

(Va urma.)

Anglia. În 7 a c. s'a ținut în catedrala s. Paul din London o adunare mare a Anglicanilor Ritualiști împreună cu cuminecarea tuturor celor adunați. În adunarea aceasta s'a cetit o epistolă a lordului Halifax, care față cu provocările fanatice din partea Anglicanilor Puritani constată, că biserica Angliei e o comunitate creștină catolică, era nu protestantă, și că Ritualiștii au dreptul de a continua toate obiceiurile sale rituale, cari au fost în us mai înainte de așa numita reformațiune. Adunarea a primit cu însuflețire de a sa declararea acesta a lordului Halifax. Ea a proclamat, că Ritualiștii nici acum, în tocmă ca și în zilele cele dintâi ale reformațiunii anglicane nu vor, să scie nimica despre o separare de la biserica catolică. Ei nu privesc de deslegate legăturile acelea, cari îi împreună cu bisericile din Italia, Franța, Spania, Germania șcl. Ei își păstrează punctul acesta al său de vedere în ciuda agitărilor, cari s'au pornit împotriva lor până și în parlament.

Revista politică.

Afaceri interne. Camera ungară, nu scim pentru dorul de muncă, ori pentru ca să răsplătescă diurnele primite în decursul sterilului stat de ex-lex, ori pentru bucuria ce o are că a ajuns Széll la cârmă, votază legile cu cea mai mare înțelă. Ast fel, cu toate că în decursul săptămânei au fost și zile de acelea, în cari nu s'au ținut ședințe, fiind ministri la Viena în cauza cotei, totuși au avut destul timp, pentru ca să se primescă și în a treia cetire legile despre contingentul de recruți și provisoriuul legii de înarmare, proiectul de a se împreuna podul „Margit“ cu insula „Margareta“. Autograful Monarchului referitoriu la cota pentru trecut încă s'a luat spre sciință, ér pentru anul 1900 ministrul Széll promite că va face tot posibilul, ca cota să se stabilească pe cale legală. Provisoriuul pactului asemenea a fost votat după unele discuțiuni mici provocate din partea Kossuthistilor, ér provisoriuul cu Croația a fost primit fără nici o pedecă. Tot așa a fost votat și bugetul pe anul 1899.

Casa magnaților încă nu se lasă înapoia camerei deputaților. Aci așisderea s'au primit toate legile votate deja în parlament. Discuțiunile nu au fost de cât singur numai cu privire la indemnizare. Aci câți-va magnați și-au exprimat părerea, că nu ar trebui să se plătescă interese pentru restanțele de dare din cele 3 luni, în cari țara a fost afară de lege. Dar după deslușirile date din partea ministrului Lukács, casa magnaților a votat și acesta.

Formula ministrului Széll referitoare la pactul cu Austria nu e bine primită din partea Austriacilor, ba chiar și în cabinetul din Viena dă de opusețiune. În urma formulei acesteia, unitatea vamală se stabilește numai pe cinci ani, ér comuniunea băncii pe unsprezece ani. Prin urmare, zic Nemții, uniunea vamală după 5 ani ar pute să înceteze, și atunci comuniunea băncii încă ar mai susta,

ce nu ar fi de cât numai în defavorul Austriei.

Schimbându-se ministrul de interne, fișpanii s'au pesentat la ministrul president Széll, care de o cam dată ține și portofoliul ministrului de interne, ca să cêră sfat pentru direcția ce vor avé să o urmeze. Ministrul le-a spus, că ei nu au să facă alt ceva, de cât ca ceea ce el a promis în mare, ei să practiceze în mic, să observe legea și dreptatea fără nici o deosebire. Vom vedé în ce înțeles vor fi fost zise cuvintele acestea și cum vor fi fost pricepute din partea fișpanilor!

Austria. Nisuințele unor bărbați fie nemți fie cehi de a împăca celea două popore convețuitoare din Bohemia, parcă încep érá-și de a nu fi încununate de succesul dorit. Conchemându-se, între altele, și dieta provincială bohemă, partidul german progresist a declarat, că nu va participa la adunări, de ore ce situațiunea nu s'a schimbat de atunci, de când deputații germani ai acestui regat au părăsit dieta din Praga. Cu toate acestea nu e eschisă posibilitatea, că se vor sătura și Nemții de atâta încăpăținare și vor da Bohemilor ceea ce pe dreptul le compete.

România. Ministrul rusesc de răboi, generalul Kuropatkin, a adresat ministrului român de răboi, generalul Berendei, o scrisore foarte măgulitoare, în care i-și exprimă mulțămita asupra primirei amicale, de carea s'au împărțit soldații ruși, cari au adus regelui român insemnele regimentului de Vologda, a cărui proprietar este regele Carol. În numele armatei rusești Kuropatkin rógă pe generalul Berendei, ca să facă cunoscute înaintea Maiestății Sale simțemintele de amicitie, legată pe vecl pe câmpul de luptă.

Între România și Germania cu datul de 1 Martie a fost confirmat un tractat. În urma acestuia, pentru înlesnirea de comunicațiune, în totă ziua va circula un tren accelerat între Berlin și București prin Galiția. Acest tren de 2 ori pe săptămână va trece și la Constanța în coincință cu vapoarele române, cari merg al Constantinopol. Asemenea, de a lungul liniei, va fi pus în pământ sîrmă de bronz de 3 mm. grosime, care de la Constanța se va continua prin un cablu ce-l va construi statul român până la capitala imperiului turcesc.

Ziarele magiare, în specie „Magyarország“, uiminduse de acest nou succes al României pe contul Ungariei, nu pot să nu-și exprime temerea, că în forma acesta trenul expres ungar va perde foarte mult. Și au și dreptul de a se teme, căci pe când până acuma pentru percurgerea liniei Berlin-Budapesta-Constantinopol se recereau 64 ore, pe atunci pe linia cea nouă se poftește numai 48 ore.

Franța. Fiind vorba despre bugetul ministrului de răboi, unii deputați se plâng, că în Franța nu se sporesce efectivul armatei, pe cum se întâmplă în Germania. Ministrul de răboi după ce aduce înainte adevărata cauză a acestei împrejurări, carea este, că populațiunea franceză nu se înmulțesce, mângăe deputații cu aceea, că deși armata nu crește în număr, totuși s'a întărit într'atâta, în cât la un eventual răboi s'ar decida. Căci zice ministrul, atât artileria cât și infanteria franceză sînt superioare tuturor armatelor, grație perfecțiunii tunurilor și a puscilor franceze.

În locul fostului președinte al senatului francez, Loubet președintele de azi al republicei franceze, a fost ales Fallieres. Acesta, după ce laudă pe antecesorul său și mulțămesc senatului pentru onóra, de care l-a împărțit alegéndul de președinte, laudă poporul francez, care pe lângă toate ispitele din trecut a rămas fidel democrației, și speréză, că cu ajutorul ce îl va da senatul se va ajunge la liniștirea conștiințelor agitate de atâta timp. —

Italia. Pe când toate puterile mari ale Europei se nevoiesc a-și câștiga câte un petec de pămînt în colosul imperiu al sôrelui, Italia încă nu stă cu mâinile în sîn. La îndemnul Angliei, rivala Rusiei în imperiul chinez, guvernul italian a cerut de la împăratul Chinezilor, ca să-i dea în aréndă portul „San-Mum“. Cererea acesta a guvernului italian la sfatul Rusiei a fost respinsă din partea Chinezilor. Vedéndu-se ast fel nebăgată în samă, și teménduse ca nu cum va China să fie împărțită mai înainte de ce și-ar puté validita drepturile, Italia a obținut cu armele aceea ce nu a putut căpeta în aréndă. Cele 2 năi, cari au ocupat portul San-Mum vor fi întărite cu alte trei, cari au plecat în apele Chinei.

Ministrul de externe Canevaro s'a exprimat, că întreprinderea acesta a Italiei e aprobată din partea Angliei, Germaniei și Austro-Ungariei, cari i-au promis chiar și sprijinul.

Sêrbia. Se scie, că Țarul s'a fost angajat la solvirea datoriilor, ce le a fost făcut Milan, ex-regele Sêrbiei. Dar dacă Țarul a promis achitarea datoriilor acelora, a pretins tot odată de la Milan, ca el să nu se mai amestece în afacerile politice ale Sêrbiei și să promită, că nu se va mai întorce în regatul său de odinioră. Causa la aceste pretensiuni a fost, că Milan era considerat din partea Rușilor mai mult ca un agent al Austro-Ungariei. După ce înse Milan nu a implinit condițiunile, ba mai mult voia ca să fie denumit comandant suprem al armatei sêrbesci, Rusia și-a exprimat disgustul său prin aceea, că a îndrumat pe Sadovszki legatul său din Belgrad, ca să încunjure pe Milan și să se dea mai mult pe partea bărbaților din opoșiție. Îndrumarea primită de la guvernul său, Sadovszky a și puns-o în praxă. Purtarea acesta a legatului rusesc a presionat

asupra lui Milan în mod atât de hotărât, în cât acesta în fine s'a vădut necesitat de a părăsi Sârbia. Curtea regescă încă a luat în nume de rău ținuta legatului rusesc, ce a și manifestat-o în zilele trecute cu ocaziunea aniversării a 17-a a regatului sârbesc. Anume, ținându-se cu ocaziunea acesta mai multe festivități oficiose și un banchet diplomatic, nu a invitat și pe legatul rusesc Sadovszky. Acesta aducând casul telegrafice la cunoștința guvernului său, a primit drept răspuns, ca să părăsască Belgradul însărcinând cu conducerea afacerilor pe Monsurov, secretariul legațiunii. Casul acesta, se crede, nu va avea niscari urmări politice mai momentose.

Sârbia ținând și ea cont de tactica altor state din Europa, cari laudând în abstract dorința țarului pentru desarmarea generală, carea se va ține în 18 Maiu în Haga, er în concret i-și înmulțesc și perfecționează armatele, a urcat și ea numărul soldaților, ca ast fel să fie gata, când confrății săi din Macedonia i-ar cere ajutorul.

Epistola Sfinției Sale despre Americanism.

*Iubitului Fiū al Nostru Archiepiscopului
de Baltimore Iacob Gibbons Cardinal-preot
al S. B. R. al titului Sancta Maria
trans Tiberim*

Leo PP. XIII.

Iubite fiū al Nostru!

Mântuire și binecuvîntare apostolăscă!

(Fine.)

Dară chiar și dacă ore cine ar delătura ori ce povățuitoriu estern și ar considera lucrul bine în lăuntru lui, abia va pricepe, spre ce să fie bună în părerea inovatorilor înfrința aceea mai bogată a Spiritului sfînt, carea o preamăresc ei așa de tare. — Întru adevăr ajutorul Spiritului sfînt e de totuși tot de lipsă mai ales în cultivarea virtuților; dară prietini! inovațiunii laudă preste măsură virtuțile naturale, ca și cum ele ar corăspunde mai bine moravurilor și lipselor timpului de față, și ca și cum ar fi mai de folos a se împodobi cu ele, de ore ce ele fac pe om mai gata la lucru și mai sirguincios. — E greu de priceput, că aceia, cari primesc învățătura creștină, pot, să preferescă virtuților supranaturale pe cele naturale și să ascrie acestora o putere lucrătoare și roditoare mai mare. Așa dară natura adaugându-i-se grația va fi mai slabă, de cât dacă ea s'ar lăsa numai cu puterile sale? Ori dora omeni aceia forte sfinți, pe cari Biserica îi onorează, și-i venerază cu cult public, prin aceea, că au escelat în virtuțile creștinesci, prin aceea s'au dovedit de slabi și incapabili în rînduēla naturii? De și deci putem, să admirăm une oria lucrări eminente de ale virtuților naturale, totuși câți sînt ore omeni aceia, cari întru adevăr deprind neîncetat virtuțile naturale? Că cine e ore acela, care să nu se simțescă îndemnat de turburări de ale sufletului și încă de cele mai puternice? Spre a le învinge pe acestea în chip statornic, pe cum și spre a păzi totă legea în însă-și rînduēla naturii e de lipsă, ca omul să se împărtășescă în ore care ajutorul dumnezeesc. Eră lucrările acelea eminente, cari le-am amintit mai la deal, dacă se vor examina mai bine, a dese ori au mai virtos aparința virtuții de cât virtutea însă-și. — Dară să punem casul, că ar fi lucrări de acelea: Dacă ore cine nu va, „să alerge în deșert“ și să-și uite de fericirea cea vecnică, la care Dumnezeu

ne-a merit întru bunătatea sa, de ce folos sînt ore virtuțile naturale, dacă nu se adauge darul și puterea grației dumnezeesci? Bine scrie s. Augustin: „Puteri mari și alergare forte repede, înse a fară de drum.“¹⁾ Că pe cum firea omenilor, carea pentru păcatul strămoșesc a cădut în slăbiciune și necinste, prin ajutorul grației se îndreptă, se înalță la nobilitate nouă și se întărește; așa și virtuțile, cari se deprind nu numai cu puterile firii, ci cu ajutorul aceleia-și grații, se fac și roditoare de fericirea vecnică și sînt și mai solide și mai tari.

Cu judecata acesta despre virtuțile naturale stă în legătură strînsă alta, care împărtășește toate virtuțile creștine așa zicînd în două feluri, în pasive, pe cum zic, și în active; și adaug, că cele dintăi au fost mai potrivite în timpurile trecute, eră cele din urmă se potrivesc mai bine timpului de față. — E limpede, cum are, să se judece despre împărțirea acesta a virtuților; căci virtute, care să fie întru adevăr pasivă, nici nu există, nici nu pôte, să existe. Așa zice s. Toma: „Virtutea înseamnă ore care perfecțiune a puterii; eră scopul puterii e actul; și actul virtuții nu e alta de cât usul bun al voinței libere.“²⁾ firesce că cu ajutorul grației lui Dumnezeu, dacă actul virtuții e supranatural. — Eră părerea aceea, că din virtuțile creștinesci unele să fie potrivite unui timp, er altele altuia, pôte, să o nutrească numai acela, care nu-și aduce a minte de cuvintele Apostolului: „Că pe cari mai înainte i-a știut, pe aceia mai înainte i-a și rînduit, să fie asemenea chipului Fiului său.“³⁾ Învățătorul și idealul a totă sfințenia e Christos; exemplul lui au, să-l lărmeze toți aceia, cari doresc, să se înșire în locașurile fericirilor. Eră Christos nu se schimbă cu înaintarea vécurilor; ci „ieri și astăzi, acela și în veci“⁴⁾ Așa dară omenilor din toate vécurile le sună cuvintele: „Învățați de la mine, că blând sînt și umilit cu inima“;⁵⁾ și Christos în toate timpurile ni-se arată „ascultătoriu făcându-se până la mórte“;⁶⁾ și în toate timpurile are valoare sentința Apostolului: „Cari sînt ai lui Christos, trupul și-l au restignit cu patimile și cu poftel.“⁷⁾ — O, de ar deprinde acuma cu mult mai mulți virtuțile acestea așa, pe cum le-au deprins omeni cel preasfinți ai timpurilor trecute! Ei prin umilința inimii, prin ascultare, prin conținere au fost „puternici cu lucrul și cu cuvîntul“, spre folosul cel mai mare nu numai al Bisericii, ci și al statului.

Din nebăgarea acesta în samă a virtuților evanghelice, cari pe nedreptul se numesc pasive, urma de la sine, ca pe încetul să cuprindă mințile și disprețul vieții călugăresci. Și acesta întru adevăr e comun la pătinitorii părerilor celor nouē, ceea ce conchidem din unele sentințe de ale lor despre juruințele, cari le primesc ordurile călugăresci. Aceștia adevăr zic, că ele se împotrivesc forte tare spiritului timpului nostru, de ore ce ele restrîng hotarēle libertății omensci; și că ele sînt mai potrivite spiritelor celor slabe de cât celor tari; și că ele nu sînt de mare folos perfecțiunii creștinesci și binelui societății omensci, ci din contră se împotrivesc la amîndouē și păgubesc pe amîndouē. — Înse cât de false sînt, se vede ușor din praxa și învățătura bisericii, carea în tot de una a aprobat forte mult viața călugărescă. Și întru adevăr cu tot dreptul: căci cei ce chemați fiind de la Dumnezeu o îmbrățișează de bună voe, nu se îndestulesc cu datorințele poruncilor comune, ci luând asupra-și sfaturile evanghelice se arată ostași sirguincioși și pregătiți ai lui Christos. Și acesta să se potrivescă ore numai spiritelor celor slabe? Ori să fie ore nefolositoare ori păgubitoare modulul mai desevârșit de viață? Cei ce se légă ast fel prin sfințenia juruin-

țelor, aceia sînt așa de de parte de perderea libertății, cât ad parte de libertate mai deplină și mai nobilă, adevăr de aceea, „cu carea Christos pe noi ne-a slobodit“.¹⁾

Eră ceea ce mai adaug, că viața călugărescă saū nu folosese Bisericii de loc, saū îi folosese puțin, aceea e vătămătoriu pentru ordurile călugăresci, și nu o va susține nimeni, dacă va fi cetit istoria Bisericii. Înse-și Statele vóstre unite au nu au primit începuturile credinței și civilizațiunii de la fi de ai familiilor călugăresci? Dora unuia dintr'înșii ați hotărît de unăzi, să-i ridicăți o statuă publică, ceea ce a bună sama vē servese spre laudă. — Dară ce activitate sirguincioasă și rodnică pe sama cauzel catolice desvóltă și acuma în zilele noastre ordurile călugăresci, ori unde sînt! Cum continuă mulți dintr'înșii a predica Evangelia în ținuturi nouē și a lărgi hotarēle civilizațiunii, și acesta cu rivna sufletescă cea mai mare și între primejdiiile cele mai mari! Dintre ei nu mai puțin ca din cel alalt cler își are poporul creștinesc vestitori ai cuvîntului lui Dumnezeu și povățuitori ai consciinței, își are tineretul învățător, eră în sfârșit Biserica esemple a totă sfințenia. — Și nu avem, să facem deosebire de laudă între aceia, cari observă felul activ al vieții, și între aceia, cari plăcîndu-le viața retrasă se cuprind cu rugăciunea și cu mortificarea trupului. Cât de mari merite și-au dobîndit și-și dobîndesc aceștia pentru societatea omenilor, aceea a bună samă o știu aceia, cari pricep, cât de mult pôte spre îmblîndirea și împăcarea lui Dumnezeu „rugăciunea dreptului cea ferbinte“²⁾ și mai ales aceea, carea e împreunată cu mortificarea trupului.

De cum va deci unora le-ar mai plăce, să se împreune în o reuniune fără de nici o legătură a juruințelor, facă, ceea ce le mai place; lucrul acesta în Biserica nu e nici noi nici vrednic de osîndire. Ferescă-se înse, ca nu cum va să-l privescă de mai bun cât ordurile călugăresci; ci din contră, de ore ce acuma nemul omenesc e mai aplicat spre gustarea plăcerilor ca mai de de mult, de aceea au, să se prețuescă mai pe sus aceea, cari „lăsând toate au mers după Christos“.

În sfârșit, ca să nu grăim prea pe larg, se susține, că calea și modul, cari catolicii le-au folosit până acuma spre a readuce pe cei desbinați, au să se părăsescă, și de acum înainte să se folosescă altele. — În privința acesta e de ajuns, să tragem luarea a minte la aceea, iubite Fiule al Nostru, că nu e lucru cu minte a părăsi aceea, ce vechimea învățată și prin scrierile apostolesci a aprobat după o esperință lungă. — Cuvîntul lui Dumnezeu ne spune, că toți sînt datorți a lucra spre ajutorarea mântuirii deapropelui, și a nume fiesce cine în rîndul și pe trépta, cari le are. Adevărat că datorința acesta dată lor din partea lui Dumnezeu credincioșii o vor implini în chipul cel mai folositoriu prin curățenia moravurilor, prin fapte de ale dragostii creștinesci și prin rugăciune înțepitoare și neîncetată către Dumnezeu. Dară clericilor le caută, să o facă acesta prin vestirea înțeleptă a Evangheliei, prin administrarea serioasă și strălucită a sacramentelor, dară mai ales prin aceea, că duc o viață corăspundătoare învățătorii, în ce chip Apostolul a poruncit lui Tit și lui Timoteu. — Dacă din diferitele chipuri de a vesti cuvîntul lui Dumnezeu une ori pare a fi de preferit acela, în care nu grăesc cătră cei desbinați în biserică, ci în ori ce loc privat onest, și a nume nu ce în chip se dispută ore cine, ci în ce chip conversază ore cine prietinesce, lucrul acesta adevărat că nu e vrednic de certare; numai cât spre oficiul acesta să se destineze prin actoritatea Episcopilor omeni de aceea, cari au dovedit înaintea lor știința sa și întregimea moravurilor sale. — Căci nutrim părerea, că la voi sînt forte mulți aceia, pe cari îi desparte de cătră catolicii mai mult nesciința de cât voința;

¹⁾ In Ps. 31, 4.

²⁾ I. II. a. 1.

³⁾ Rom. 8, 29.

⁴⁾ Ebr. 13, 8.

⁵⁾ Mt. 11, 29.

⁶⁾ Filip. 2, 8.

⁷⁾ Gal. 5, 24.

¹⁾ Gal. 5, 1.

²⁾ Iac. 5, 16.

pe aceștia pôte că îi va aduce mai ușor la singurul staul al lui Christos acela, care le va propune adevărul prin ôre care cuvintare prietinescã și familiarã.

Din acestea deci, cari le-am spus până aci, iubite Fiule al Nostru, se vede limpede, că Noi nu putem, să aprobãm pãrerile acelea, a cãror sumã unii o numesc cu numele de „americanism“. — De cum va voesc, ca cu numele acesta sã exprime talentele spirituale proprii, cari împodobesc popórdle Americii, în tocmal pe cum altele împodobesc alte națiuni; asemenea de cum va vor, sã exprime cu numele acela situația statelor vóstre și legile și moravurile vóstre, a bunã samã nu avem nici o cauzã de a-l reapinge. Darã dacã el se folosește nu numai pre a însemna, ci chiar și spre a justifica învătăturile înșirate mai la deal, ôre există vre o îndoelã, cã Frații Noștri Venerabili Episcopii Americii mai curând de cât alții îl vor respinge și osîndi ca un lucr, care e fôrte injurios pentru ei înșiși și pentru poporul lor? Altmintrea s'ar impune adevã bãnuela, cã sînt la voi ômeni de aceia, cari inventezã și vor în America altã Bisericã diferitã de cea din tóte ținuturile. — Biserica e una prin unitatea învătăturii și prin unitatea guvernãrii și catolicã; și dupã ce Dumnezeu a statorit pe sama ei în Scaunul fericitului Petru un centru și temelie, ea cu dreptul se zice romanã; cãci „unde e Petru, acolo e bisericã.“¹⁾ De aceea orî cine va, sã fie privit de catolic, acela întru avevêr trebuie, sã și însușescã și-e și cuvintele lui Ieronim cãtrã Pontificele Damas: „Eú neurmând pe nimeni altul mai virtos, fãrã numai pe Christos, mē împreun în unire cu Sfinția Ta, adevã cu Scaunul lui Petru; sciú, cã Biserica e ziditã de-asupra petrii aceleia; cel ce nu adunã cu tine, acela respesce.“

Vom purta grije, ca epistola acẽsta, carea și-o îndreptãm tie conform oficiului Nostru, iubite Fiule al Nostru, sã se împãrtășescã și celor alãți Episcopi ai Statelor unite, dovedind din noi dragostea, cu care îmbrãțișãm întreg poporul vostru, carele pe cum în timpurile trecute a sevãrșit multe pentru religiune, așa va sevãrși și în viitorii lucruri încã și mai mari. — Dã tie și tuturor credincioșilor din America vë împãrtășim cu dragostea cea mai mare binecuvîntarea Apostolescã, garanța ajutorului dumnezeesc.

Dat în Roma la s. Petru în 22 Ianuariú 1699, anul al douãzeci și unulea al Pontificatului Nostru.

Leo PP. XIII.

Instalarea Mitropolitului Meșian

— raport special. —

Dupã o scurtã vãduvie bisericã gr. ort. din Transilvania și Ungaria și-a primit pe mirele ei. Duminecã la 12 crt. s'a fãcut în Sibiu instalarea solemnã a noului Mitropolit, care aprópe un sfert de veac purtase cãrma diecesei de Arad, în calitate de episcop.

Încã Lunã la 6 Martie s'a celebrat în catedrala din Arad liturgia de despãrtire, la care a luat parte numeros public și a cântat corul din Chiseteú. La pricisnã protop. Gurban a pãșit în fața Mitropolitului spunêndu-i cuvêntul de adio, la care acesta a rãspuns.

Èr Miercuri a pãrãsit Aradul îndreptându-se spre noua sa reședință. La tóte gãrile I. P. S. Sa a fost salutãt și aclamat de numeroși credincioși ieșiți anume întru întimpinare. În aceeași zi Mitropolitul a ajuns la Merceurea, unde a poposit la protopopul Droc. În ziua urmãtoare a plecat mai de parte și dupã prãnz a ajuns la Sibiu, unde a fost primit de consistoriul gr. ort., numêrosã inteligință, primariul orașului ș. a. Cuvîntul de bineventurã l-a rostit Preac. Sa Dr. Ilarion Puscariú.

Sãmbãtã sara s'a arãnjat în onorul Mitropolitului retragere cu torțe în frunte cu musica militarã. Nu avem de gãnd, sã vã-

tãmãm pe nime, când observãm cã ni s'au pãrut așa de pușin entusiasmați cel ce luã parte la retragerea care îți fãcea mai curând altã impresiune, decãt ceea ce era în realitate. Ajunși în fața reședinței adv. I. A. Preda a rostit o cuvintare, din care n'am auzit decãt cãte va accente. A rãspuns Mitropolitul cu o voce plinã și pãtrunzãtoare, și apoi corul seminarial a cântat un frumos imn ocașional cu acompaniarea musicii militare, deși — ziceãu unii din publicul de fața, — parcã mai bine era, de lipsia acel acompaniament.

Duminecã dimineța la ôrele 8 congresni s'a reintrunit în bisericã și s'a statorit ordinea de zi, dupã care preoții celebranți, archimandriții Puscariú, Mustea și Hamza, protopopii Papiu, Droc și rectorul semin. Roșca, împreunã cu doi diaconi și cu membrii congresului plécã dupã Mitropolitul. Sosînd în bisericã Mitropolitul ocupã loc la treptele tronului arhieresc. Dr. Puscariú, ca președinte al congresului, îl salutã și îl intronizeazã.

Adãnc emoționat I. P. S. Sa rãspunde aducênd în frumoșã și bine simțite cuvinte mulțãmítã lui Dumnezeu, apoi Majestãții Sale și membrilor congresului. sã îndreptã apoi cãtrã preoți și învãtãtori cerêndu-le sprijinul și ajutorul, și apoi cãtrã popor invitãndul sã se grupeze în jurul bisericeii.

Aclamat viu de publicul, care umple bisericã, Mitropolitul se îmbracã pentru celebrarea sfinței liturgii, la care cãntã corul seminarial cu o precisiune admirabilã. Póte greșim, dar noi n'am aflat în cãntãrile sf. liturgii inspirațiunea aceea, spiritul acela, care sã-ți deștepte în inimã piú și mágãitóre sentimente. „Sfinte Dumnezeule, Cheruvimul și Sfant Sfant“ au fost cãntate escelent de bine.

Dupã sevãrșirea sf. liturgii au urmat la reședință primirea deputațiunilor. Deputațiunea bisericeii nóstre, la care s'au alãturat Vicariul Macaveiu de la Fãgãraș, protopopul Raicu de la Teaca și corespondentul „Unirii“, a fost primitã fôrte cordial. Mitropolitul a accentuat conlucrarea în bunã înțelegere și armonie special în chestii bisericesci și școlare. Tot așa de afabilã a fost și primirea, de care s'a împãrtășit deputațiunea parochieii gr. cat. din Sibiu.

La ôrele 2 a urmat banchetul, la care s'au rostit multe toaste; èr sara s'a dat concert din partea reuniunii de cãntãri sub conducerea Dnui Dima și cu concursul musicii militare. A plãcut mult „Menuetul“, solurile Dnei Dima, cãntecul popular „Nuș parale nu-s“ și „Credo“, de Beethoven.

Raportor.

Corespondințe.

De sub Ineu în Faur 1899.

Onoratã Redacțiune!

Într'un numêr din anul trecut al „Unirii“ a apãrut o corespondință de pe la noi. în care s'a arãtat decursul conferinței ținute de preoțimea din vicariatul Rodnei; apreciãndu-se hotãrãrile luate s'a scos la ivelã cu deschilinire o propunere, ce s'a și primit cu unanimitate. Înțeleg propunerea fãcutã de vicariul nostru Reverendissimul Dr. Ioan Pop, în carea ne-a invitat pe noi preoții tractuali, sã lucrãm în unire la îmbunãtãțirea stãrei materiale a bisericilor și la asigurarea existenței școlilor.

Cu îngãduința Onoratei Redacțiuni fie-mi iertat, sã revin asupra acestei propuneri și sã arêt la ce rezultat am ajuns. În timpul de acum e bine, sã se scie, ce și cum lucrãm noi preoții în tóte unghiurile provinciiei nóstre mitropolitane. E bine, sã se cunoscã în cercuri cât mai largi lucrarea preoțimeii din vicariat din anii din urmã, cãci ea ne dovedesce, cã munca stãrnitóre

și cu puteri unite rãsbeșce tóte greutãțile; cã lucrarea concentratã duce la bun sfãrșit, și cã clerul nostru nu are de cât, sã lucre cu „inimã“, și sã nu asculte de cel ce mereú strigã și se cãesc, cã vremile sînt grele pentru bisericã și pentru școlã, și nu mai este chip sã se mãntuiescã sfințele și strãmoșescile nóstre aședãminte; sã nu asculte de ast fel de vorbe, cãci acele îi descurãjézã, molipsesce și aruncã în brațele indiferentismului și a nepãsãrii.

Da! netãgãdnit grele sînt timpurile de azi pentru bisericã, școlã și pentru slugitoriil altariului. Dar' ôre când n'au avut pãstorii bisericeii, sã „lupte“ și luptãnd sã apere bisericã lui Isus Christos? Cui dórã nu dovedesce istoria bisericeii, cum s'au ridicat aprópe în fie care veac vrãșmași interni și externi asupra pãstorilor bisericeii, cã sã-i batã, sã-i lovescã și lovindu-i pe ei sã risipescã turma. Și ce ar fi fost de sfința cauzã a mãntuirii, dacã și antecesorii nostri numai sar' fi tãnguit și nu ar' fi „muncit?“ De secur fôrte rãu. Ei ne-au dovedit, cum cã rãutatea și vitregimea timpurilor nu este motiv de escusare, ci este numai ocașione lãsatã de Dumnezeu, ca sã ne dovedim cu „fapte“ zelul pentru casa Domnului și mãrirea aceleia.

Dar' sã revin.

Vicariul nostru Rev. Dr. Ioan Pop în memorabila conferință a aretat preoțimii în colorii viii starea bisericilor și a școlilor din vicariat și ne-a chemat la lucrú. Nu voiú uita nici o datã, cu ce cãldurã ne-a grãit la inimã, cu ce logicã puternicã ne-a cucerit mințile. Spusu-ne-a, cã pe tot teritoriul fostei grãnițe militare nãședene s'a început exploatarea pãdurilor grãnițeresci și cã ar' fi pãcat, ca sã nu asecurãm pentru bisericã și școlã o parte ôre care din venitul, ce va incurge în casele comunelor proprietare. Spusu-ne-a, cum sã lucrãm, ca toți preoții sã procedã dupã un plan hotãrșit. Și ca se ne îmbãrbãteze, ne-a pus înainte drept exemplu pe fericitul vicar Mãrian, care cu preoți mai cu pușinã carte, între împrejurãri mai grele ca cele de azi a pus temelie la averile școlilor din vicariat, pentru ce sã nu putem și noi?

Însuflețit, darã cu tóte acestea nedumerit, ne-am depãrtat de la conferință, pentru-cã fiesce care eram în curat cu greutãțile ce ne așteptãu. Pe poporul, de alt cum bun și cu simțeminte neprihãnite, îl sciam istovit și aprópe înbrãncit sub povara greutãților, și ne temeãm, cã nu-l vom puté face sã se lipsescã de venitele din pãduri; de altã parte cunoșeam apucãturile șirete, de cari se folosește administrația politicã, când vre, sã zãdãrnicescã tot ceea ce are de scop întãrirea poporului român pe terenul bisericesc și școlar.

Cu tóte acestea ne-am pus pe lucru și mai întâiu fie care am stãruit, sã se iea hotãrșiri în tótã forma prin reprezentãntele comunale, și sã se voteze anumite sume pentru bisericã și școle din tãietura pãdurilor; am grijit apoi, ca acele sã se substernã spre aprobare la locurile competente. Nu pomenesc de munca și de lupta, ce a avut-o vicariul nostru prin comisiunea permanentã, prin congregațiunile comitatense din Bistrița, unde aveãu, sã se apróbe conclusele comunitãților foste grãnițeresci; cãci cel ce cunoșce situația politicã a Romãnilor din țara acẽsta, acela de sigur va sci, cât e de greú a lupta

¹⁾ S. Ambr. in Ps. 11, 57.

azi prin congregațiile comitatense, și cu ce necas se poate căsciga ceva pentru biserică și școlă. Fără amintesc de astă dată numai ceea ce e de interes, să se scie, adecă ce rezultat s'a ajuns.

Cu hotăriri valide, aprobate de cătră toate forurile concernente s'a dobândit pentru biserica din:

a) Borgo Bistrița suma de	3500 fl.
b) Rodna nouă " " "	6000 fl.
c) Telciu suma de	15.000 fl.
d) Salva " "	8000 fl.
e) Romuli " "	19.000 fl.
f) Ilva mare " "	21.000 fl.
g) Neposu " "	12.000 fl.
h) Rebrişóra " "	2500 fl.
i) Runcu " "	5000 fl.
l) Borgo-Tiha " "	3000 fl.

Adecă suma subvențiilor asecurate este aprópe una sută de mii floreni. Nu sînt cuprinse aci subvențiile anuale de câte 200—400 fl. pentru alte biserici. —

Lucrarea se continuă și este speranță, că se vor dobîndi alte noué sume, și cel mult în 5 ani bisericile din vicariat vor fi asecurate înainte pe zece ani întregi.

Fapta acésta vorbește de sine și nu are lipsă de comentari; ea este testimoniul cel mai eclatant despre aceea, că vicariul nostru părintele Dr. Ioan Pop este la culmea misiunii sale, că preoțimea din vicariatul său este vrednică de totă lauda.

Gratulez preoțimeii că își face datoria cu atîta căldură, și gratulez, că are un conducător atît de cu pătrundere și prevedere, care a scînt, să-și câștige inima popoului din vicariat, și să arete rezultate așa de frumoase, cari îi vor servi de laudă a muncii sale neobosite și îi vor înălța numele alături cu a fericitului Mărian. Despre starea școlilor din vicariat în altă corespondință.

Corespondentul.

Apel și rugare

cătră on. inteligință română și cătră onoratele Red. cîșuni ale foilor române.

După multe și grele încercări ni-a succes a forma „Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din comitatele Sătmár și Ugocia apărîntore diecesei de Gherla“.

On. public român, mai ales cel interesat cu plăcere a luat cunoștință despre înființarea acestei Reuniuni, care este o sentinela culturală în aceste părți.

Unul dintre mijlocele principale atît pentru conservarea, cât și pentru răspîndirea culturii, sînt bibliotecile, din cari se pot prevedea cu nutremînt spiritual membrii reuniunii și amicii ei din localitate.

Așa am decis și noi în ședința comitetului nostru central, ținută în Baia mare la 29 Dec. 1898, realizarea acestui postulat cultural statorit de alt fel și în inșe-și statele reuniunii.

Scim noi prea bine, că datorința corporațiilor este, ca din venitele lor în primul rînd să-și procure ziarele și cărțile cele mai necesare pentru cultură. La acésta fericită poziție inșe numai tîrziu vom ajunge și atunci ne vom și implini datorința.

Iară pînă la acel termin dorit, ne îndreptăm rugarea cătră onoratele Redacțiuni, cătră O. O. D. D. auctori și editori de cărți, ca să binevoescă a ne pune la dispozițiune câte un exemplar din prețurile lor ziare, și din prețurile opurii ce le edau.

Pentru maritimă bună voință esprimăm în locul acesta de acum căldurosa noastră mulțămită și recunoștință.

Adresa e: „Biblioteca Reuniunii învățătorilor români sătmáreni“ în Felsőbánya (Szatmár m.)

Apelăm din nou, și rugăm cu totă încrederea pe maritimă amici ai culturii noastre naționale, să binevoescă a asculta și a implini modesta noastră cerere, ca așa punend un început favorabil culturii noastre naționale, să putem înainta cătră scopul dorit.

Dat în Baiașprie la 27 Februarie 1899.

Atanasiu Lupau Gheorghe Dipșe
președinte. notar.

Noutăți.

Din cauza aglomerării materialului numărul acesta apare cu un supliment de patru pagini.

Starea sănătății Sfinții sale Pontificelui inspiră seriose îngrijiri cu tóte că în zilele trecute starea-i sanitară era de plin satisfăcătoare, ba începuse a primi chiar și în audiență persoanele din Vatican. La închierarea foilor noastre telegramele din Roma vestiau că Papa Leo slăbește din ce în ce tot mai mult. Medicii sînt de părere că slăbirea acésta provine din etatea înaintată a marelui bolnav.

Sciri personale. I. P. S. Sa Mitropolitul Victor a plecat Lună sara cu trenul accelerat la Pesta, spre a lua parte la ședințele comisiunii centrale esmise în cauza congruei, și Sămbătă dimineața s'a reîntors sănătos la reședința sa. — Dr. Eug. Bran, fost sub-jude reg. în Teaca, retrăgendu-se de pe cariera acésta, și-a deschis cancelarie de avocat tot acolo. —

Din Archidieceșă. On. Vasiliu Micușan, administrator parochial în Inoc, este denumit de administrator parochial al parochiilor Suciag-Baciú. — On. Ioan Pop, administratorul parochial al Suciag-Baciului, este denumit de cooperador lângă M. O. Vasiliu Popescu parochul Jucului inferior. — Preaven. Consistoriú comunică prin cerulariú starea fondurilor, fundațiilor și depositelor archidieceșane. cari se administreză la Cassa centrală. Averele acestea cu finea anului 1897 a fost de fl. 2.589.592.87 cr. și 8500 franci.

Archiducele Francisc Ferdinand și tricolorul maghiar. Zilele trecute foile maghiare se infuriază grozav pentru o scire apărută în un ziar din Fiume. Să spunea adecă, că archiducele Ferdinand n'a voit să primescă pe marea adriatică salutul guvernorului din Fiume cum și a unei năi, fiindcă aceste avea tricolorul maghiar. Când se infuriaseră mai rău gazetarii s'a desmintit tótă scirea.

Academia Română își va deschide sesiunea anuală la 28 Martie n. c.

Reuniunea Femellor române gr. cat. din Blaș și-a ținut Duminecă în 12 Martie n. adunarea generală în prezența unui public nu prea numeros. După vorbirea acomodată a presidentei Aurelia n. Solomon, a urmat raportul comitetului, din care și cu asta ocaziune ne-am convins, că zelul comitetului întru înaintarea Reuniunii nu cunoșce margini. Din raport scótem următoarele: Reuniunea are azi 118 membri. Averele în 1898 a crescut cu aprópe 500 coróne; o sumă destul de frumoasă, dacă luăm în considerare, că pe anul 1898/9 s'a votat și dat ajutor copiilor sêrace în suma de 660 coróne. Cu finea anului 1898 averea Reuniunii o fost 7118 coróne 52 bani, la care dacă se va adauge venitul realizat cu sortirea de obiecte din 25 Febr. a. c. averea va apropia considerabilă sumă de 10.000 coróne.

Alegerea episcopului reformat. Pe ziua de 18 April n. s'a statorit alegerea episcopului reformat al Ardealului, în locul devenit vacant prin mórtea lui Szász Domokos. Dintre persoanele, cari se aduc în combinație, mai mult se vorbește de Dr. Bartok Gy. notar general.

Căntece ostășesoi. Directorul de musică Hausman din Bielitz, în Silesia, a fost încredințat din partea ministrului de rășboiú cu compunerea unei mari colecțiuni de căntece ostășesoi în tóte limbile monarchiei. Numitul director și apellă la toți cășii ast fel de căntece, ca să îi împărtășescă cât mai curend textul lor. Preoții nostri nu trecă cu vederea apelul acesta, el e de mare însemnătate.

Conferență de pace să va ținea anul acesta la Haga, vor lua parte la conferența aceasta tóte puterile afară de Svedia și Norvegia cari au anunțat biroului, că ele nu pot participa.

În academia de marină din Fiume se vor primi pentru anul școlar viitor ascultători regulați în 5 burse gratuite, 3 burse semi-gratuite și 1 cu plată. Ascultătorii primiți ca bursieri gratuitii vor ave întregă întreținerea de la stat; cei semi-gratuiți vor solvi 200 fl. anual și cei cu plată 400 floreni anual. În cursul prim pot întra: tineri trecuți de 14 ani pînă la 16 ani, cari au absolvat 4 clase liceale (reale etc.) cu purtare morală bună — după-ce cu succes vor presta examenul de primire. Cererile pentru bursele gratuite și semi-gratuite sînt a se adresa la ministrul ung. de comerciú; pentru locurile cu plată la oficiul maritim, dar' cel mult pînă la 30 Aprilie să se trimită la direcțiunea academiei ungare de marină din Fiume.

Cărți postale cătră România. Pe viitor cărțile postale cu destinația pentru România, fără considerare la ținuturile limitrofe vor trebui să fie provédute cu marcă de 5 cr.

Anunț. Societatea „Petru Maior“ din Budapesta avend un cosiderabil număr din raportul său pe 1897/8 îl vinde cu 50 cr. exemplarul plus 5 cr. porto. Recomandăm procurarea acestei broșuri, carea afară de partea oficiosă conține o prețiosă statistică a studenților români din Transilvania și Ungaria, cari studiază la institutele Europei din patrie și străinătate. —

Avis economilor. Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu înșciințeză pe membrii săi, ca pînă la 25 Martie n. distribue gratuit sămînță de trifoiú, napí de nutreț, luțernă și sămînță de cânepă italiană. De o dată e gata a mijloci pe bani procurarea sămînțelor acestora pentru orí cine cere.

Producțiunea tinerimii studiöse din Internatul Vancean, ce a avut loc în 12 a. c. în sala de gimnastică a succes deplin și a decurs în prezența unui public fôrte numeros. S'a deschis cu *Erzherzog Otto-Marsch* al Orchestrei, după care a urmat reușita declamare a st. de cl. VIII Iosif Popa: *Fragment din satira a III-a a lui Eminescu*. Punctul următor a fost *Uvertura lui Rossini „Semiramis“* executată de orcheștră, după care a urmat predarea monologului „*Nasul*“ de cătră stud. de cl. VIII Eugen Bănuțiu, care a stîrnit mult haz și a fost des întreruptă de aplause. Urméza érá-și orchestra, apoi comedia „*Doctorul în musică*“, care a stîrnit asemenea mult haz în public. Actorii au fost studenții: Nicolaú Ciura, Sext Camil Negrea, Ioan Montani, Aurel Juga, George Trif, Iuliu Călian și Octavian Simion. Producțiunea s'a terminat cu *Mars-ul* executat de orcheștră, când publicul, între care am remarcat și pe Esclența Sa Mitropolitul, a părăsit sala.

Agentul patogen al turbării. Compatriotul nostru dl. Dr. Emil Pușcariú, profesor de histologie la facultatea de medicină din Iași, a descoperit agentul patogen al turbării, care atăta vreme a rémas necunoscut. Succesul reportat de dl. Pușcariú e întimpinat cu multă bucurie în lumea științifică.

Necrolog. † *Lucreția Drăgan m. Sándor*, preotésă gr. cat. în Szt. Erzsébet a repausat la 11 crt. în al 23 an al vieții și al 5-lea al căsătoriei.

În vezi amintirea ei!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Cu întortocările și expresiunile acestea Nestoriu a provocat o furtună în biserică. O parte a clerului lui l-a părăsit și predica pe față împotriva lui, era poporul cânta zicând: „Noi avem împărat, dară episcop nu avem.“ Ba lucrul a ajuns așa de de parte, cât ómenii intrerumpeau predicile lui contrazicându-l cu glas tare. Dară pe el acestea nu-l scóseră din ogașe. El cu prilejul unei sêrbători din 429 a Preacuratei a invitat pe episcopul Proclu, care petrecea în Constantinopol, să rostescă predica de sêrbătoare, în vreme ce el era de față în biserică. Proclu nu a corêspuns așteptărilor lui, ci dimpotrivă a preamărit pe sfința Fecióra chiar ca „Născătoare de Dumnezeu“. Nestoriu a rêspons pe loc cu altă predică. Acésta s'a început ast fel: „Nu e de mirat, că popórele, cari iubesc pe Christos, aplaudéză pe aceia, cari rostesc o cuvîntare gloriificătoare la adresa sfinței Marie. Căci chiar aceea, că ea s'a făcut biserică trupului Domnului, întrece tóte lucrurile, cele ce sînt vrednice de laudă. Dară dragostile vóstre aú, să fie cu luare a minte, ca noi atunci, când ne cuprindem mai mult, de cât e de lipsă și de datorință, cu onorarea și lauda fericiților acelora, nu cum va să párem a deforma dignitatea lui Dumnezeu. Cu întul prin aceea, că zicem, că el ar fi născut de dóuë ori. — Cel ce zice, că Dumnezeu s'a născut de la Maria, acela aruncă sublimitatea dogmei păgânilor spre criticare și ris.“¹⁾ În alte câte va predica îndreptate împotriva lui Proclu a declarat Nestoriu, că ar puté suferi expresia „Născătoare de Dumnezeu“, dacá ea s'ar înțelege cum se cade, dară fiind că ea produce înțelegeri greșite, el mai bucuros ar alege pe sama Mariei vre un alt predicat. „Să venerăm întromenirea Domnului, să preamărim cu cântări neîncetate de laudă taína întrupării, dară pe Fecióra, carea a primit pe Dumnezeu, să nu o înălțăm cu Dumnezeu la ceea ce e dumnezeesc. De aceea propun cuvîntul „Primitóre de Dumnezeu“ (*θεοδόχος*) în loc de „Născătoare de Dumnezeu“ (*θεοτόκος*). Căci numai unul e Născătoriu de Dumnezeu, adecá Dumnezeu Tatăl.“²⁾

Nestoriu în ciuda senzațiunii, ce o provocase întru început inovațiunea lui, totuși câștigă pe sama sa o partidă și a nume nu numai în Constantinopol, ci și în provinciile imperiului. Acuma páși s. Ciril de Alexandria împotriva lui, admoniá biserică sa, să se păzescă de inovațiunea lui Nestoriu, și aduse a minte mai ales numérosilor călugări ai Egiptului, că expresiunea „Născătoare de Dumnezeu“ o folosise deja s. Atanasii. Lui Nestoriu îi scrisé: „Fă bine și permite urechilor vătémate singura expresiune, că tu numesci pe sfința Fecióra Născătoare de Dumnezeu, pentru ca noi după liniștirea acelora, cari sînt triști și mahníți, avénd pretutindenia credința dréptă să sevărșim cultul dumnezeesc în pace și uniformitate.“³⁾

Nestoriu împărtășise într'aceia Papei Celestin I. că în diecesa lui a isbucnit o eresă, „care nu se sfiesce a numi pe Născătoare de Christos Născătoare de Dumnezeu, în vreme ce sfinții Părinții aceia cei mai pe sus de tótă lauda ai conciliului din Nicea nu aú zis despre sfința Fecióra mai de parte nimic a fără de aceea, că Domnul nostru Isus Christos s'a făcut trup de la Spiritul sfînt și din Maria Fecióra. Tac despre sfința Scriptură, care pe Fecióra o a vestit pretutindenia ca mama lui Christos, érá nu ca a lui Dumnezeu Cuvîntul, atât prin ángerii cât și prin sfinții Apostoli.“⁴⁾ Dară a reușit, să întórcă pe mulți de la eresa acésta. Ciril îi mai scrisese lui Nestoriu și o a dóua epistola repetîndu-i rugarea de mai înainte. Nestoriu l-a rêspons tot cam cu acele-și argumente: s'a provocat la mărturisirea

niceană a credinței și la sfința Scriptură și a declarat expresiunea „Născătoare de Dumnezeu“ de păgânescă, apolinaristă și ariană. Cu o cale l-a împărtășit, că are pe partea sa curtea împărătescă din Bizanț. Ciril a scris acuma curții („... cel ce în chip nebunesc zice, că sfința Fecióra nu e Născătoare de Dumnezeu, acela cade neapărat în rătăcirea de a primi doi Fii ai lui Dumnezeu.“¹⁾) și mai multora din episcopii grecescl și rêsăriteni, pe cum și Pontificalul. Acesta adună în 430 în Roma un sinod, și acesta declară pe Nestoriu de eretic și-l amenință cu depunere, dacá nu va revoca. În o cuvîntare rostită de Papa se cuprind următoarele cuvinte caracteristice: „Îmi reamintesc, că Ambrosii cel de fericită amintire în sêrbătórea Născerii Domnului nostru Isus Christos a rînduit, ca întreg poporul să cânte cu o gură: „Vino, Rêscum-părătoriu al popórelor, — Arată născerea Feciórei, — Să se uimescă lumea tótă, — Născere ca acésta se cuvîne lui Dumnezeu.“ Dórá a zis cum va: Născere ca acésta se cuvîne unui om? De aceea párerea fratelui nostru Ciril, că numesce pe Maria Născătoare de Dumnezeu, consună fórté bine cu stichul: Născere ca acésta se cuvîne lui Dumnezeu.“²⁾ Hotărîrea sinodului Papa o trimise lui Ciril, ca să o împărtășescă lui Nestoriu, o împărtăși cu o cale comunității din Constantinopol, pe cum și episcopilor rêsăriteni celor mai de frunte, și-i provocă, să apere și susțină invetătura cea adevărată. În urmarea acestora episcopul Ioan de Antiochia provocă pe prietînul sêu din tinerețe Nestoriu, „să apróbe expresiunea „Născătoare de Dumnezeu“, carea se potrivescé fórté bine întromenirii și născerii celei mântuitoare a lui Christos și aú folosit-o mulți Părinți“. Acésta l-o sfătuesce nu numai în numele sêu, ci și în numele multor altor episcopi rêsăriteni. Érá Ciril, mai înainte de ce ar fi trimis lui Nestoriu scrisórea Papei, a adunat în Alexandria un sinod, care a subscris dóuë spre zece hotăriri (anatematisme), din cari cea dintâi sună ast fel: „Cel ce nu mărturisesce, că Emanuil e Dumnezeu adevărat, și că de aceea sfința Fecióra e Născătoare de Dumnezeu, fiind că a născut după trup pe Cuvîntul lui Dumnezeu cel întrupat, să fie anatémă.“ Anatematisme aceaste și hotărîrea sinodului din Roma Ciril le-a trimis lui Nestoriu însoțindu-le cu o epistolă sinodală, care între altele cuprinde érá-și declararea: „Fiind că sfința Fecióra a născut după trup pe Dumnezeu cel unit cu trupul în chip ipostatic, de aceea o numim Născătoare de Dumnezeu.“ Urmarea a fost nu numai aceea, că Nestoriu a rêspons cu alte dóuë spre zece anatematisme, ci și aceea, că apróbe tóți acei episcopi, cari aú purces din șcóla antiochiană, s'aú îndreptat acuma împotriva lui Ciril nu întru atáta din cauza expresiunii *θεοτόκος*, ci mai virtos pentru alte câte va din cele dóuë spre zece anatematisme ale lui. Ioan de Antiochia în special s'a pus acuma mai mult pe partea lui Nestoriu, mai ales pentru că acesta declarase, că el dórá nu se împotrivesce expresiunii „Născătoare de Dumnezeu“, dacá ea se folosește în un anumit sens.

Lupta acuma apróbe în întregă lumea creștină era așa de infocată, turburarea se făcuse așa de generală, cât se párea, că liniștea și pacea se póte restabili numai prin un sinod icumenic. Acesta a și fost convocat pe Rusaliile anului 431 la Efes. În dată în ședința cea dintâi, carea s'a ținut în catedrala din Efes cea dedicată Născătoarei de Dumnezeu, apróbe dóuë sute de episcopi aú osîndit invetătura lui Nestoriu și prin acésta aú aprobat predicatul *θεοτόκος*. Adevărat că o fracțiune puternică în frunte cu Ioan de Antiochia întru început nu numai că nu a consimțit, ci din parte-și a depus pe Ciril. Ea cu tóte acestea în simbolul sêu, care l-a subșternut împăratului, a păstrat expresiunea „Născătoare de Dumnezeu“ zicénd: „Noi mărturisim, că sfința Fecióra e Născătoare de Dumnezeu, de óre ce Dumnezeu Cuvîntul trup s'a făcut șcl.“ Simbolul acesta l-a subscris și Ciril în anul 433. Ast fel s'a sevărșit împăcarea fracțiunii antiochiane cu majoritatea sinodului din Efes și s'a împărtășit în sfărșit predicatul onorific „Născătoare de Dumnezeu“ al sfinței Fecióre sancțiunea oficială prin hotărîrea apróbe unanimă a unui sinod icumenic.

Trăsătura maternă din icóna evangelică a Mariei prin acésta și-a dobîndit deplinirea. De la sine se înțelege, că trăsătura acésta e eualitatea cea mai de frunte a Mariei: de la ea atîrnă

¹⁾ Galland. T. VIII. pag. 633.

²⁾ Galland. *ibid.*

³⁾ Galland. IX. pag. 297.

⁴⁾ Galland. IX. pag. 297.

¹⁾ S. Cir. ad reginas opp. ed. Paris. 1624. T. II. pag. 687.

²⁾ Fragmentum serm. etc., la Galland. IX. pag. 304.

adecă toate cele alalte trăsături ale iconei Mariei. Dacă Maria ar fi mama unui om, ea nu s'ar deosebi de nici o altă muiere; érá dacă ea e mama unui Fiú dumnezeesc, atuncia nici o altă mama nu este în tocmai cu ea. Dumnezeirea Fiului ei subtrage pe Mamă ca mamă de sub legea firii, de și omenirea lui de altă parte i-o subordinează până la un anumit punct. De aceea cu cât firea dumnezească a lui Isus Christos iese mai tare la ivelá din naiva nemijlocire a credinței, cu cât știința o discută mai din toate părțile, până când ea se infățișează în sfârșit ca dobânda unei lupte înverșunate și infocate, cu atât mai tare îi caută și dignității de mamă, să se înalțe. Și dacă știința spre a turna în o formă pregnantă și populară convicția sa despre firea Fiului nu află nimic mai potrivit de cât aceea, că dá Maicii un titlu de totului tot propriu, firesce că prin această apare Maica pe primul plan. Pe calea dezvoltării interne a învățaturii creștine din simpla „Mama lui Isus“ se face sêrbătorita și preamărita „Născătoare de Dumnezeu“.

III. *Maria soția lui Iosif.* Maria în Evangeliu se infățișează ca soția lui Iosif. El o lea în casa sa și prin această dovedește nu numai aceea, că a premers actul logodirii, ci și căsătoria conform obiceiului legal al Iudeilor. Dară el nu împlinesce cu dînsa căsătoria în sens fizic, de ore ce cunoșce taina ei cea dumnezească. Care a fost deei motivul și scopul căsătoriei acesteia? Evangeliile nu răspund la întrebarea această. Cu atât mai cu de-adsinul tractează ss. Părinți despre lucrul acesta, căci ei s'au obișnuit a vedé în toate împrejurările externe ale vieții lui Isus un șir de fapte dumnezeesci bine plănuite, cari țintesc toate la mântuirea nêmului omenesc.

Cel dintâi scriitoriu bisericesc, despre care cetim, că s'a cuprins cu întrebarea această, e Origene. „După meditare repetită,“ scrie el, „pun întrebarea, că Dumnezeu hotărînd o dată, ca Mântuitorul să se nască din o feciôră, de ce nu a ales ore o fată fără de mire, ci chiar pe una, carea era deja logodită? Și dacă nu mă înșel, motivul e următoriu: Î-a căntat, să se nască din o feciôră, carea nu numai avea deja mire, ci pe cum spune Mateiu, era deja dată bărbatului, de și bărbatul încă nu o cunoscuse, pentru ca starea feciôrei, dacă ea ca feciôră se adevărește avênd în pânțee, să nu fie spre smintelá. De aceea aflu în epistola unui martir, înțeleg pe Ignatiu, — observarea subtilă: Domnului lumii acesteia îi era ascunsă feciôria Mariei. Ea îi era ascunsă pentru Iosif, pentru căsătoria dînsel, pentru că se credea, că dînsa are bărbat. Căci dacă dînsa nu ar fi avut mire și bărbat la părere, aceea nici de cum nu ar fi putut, să rămână ascunsă domnului lumii acesteia. Căci diavolului pe loc i-ar fi venit gândul tainic: Cum se face, de are în pânțee aceea, pe carea nu o a cunoscut bărbat? Conceperea această trebuie, că e dumnezească, trebuie, că aci se împlinesce ore ce, ce se înalță preste firea omenescă. Mântuitoriu dimpotrivă rînduise, că diavolul să nu cunoșcă economia lui de mântuire și intruparea lui, și de aceea o a ascuns în genealogia sa și a poruncit apoi învățăcelilor sêi, ca ei să nu-l vedescă pe dînsul.“¹⁾

(Va urma.)

¹⁾ Hom. in Luc., T. III. pag. 938.

Jertfa superstițiunii.

(Continuare.)

„Cum ai vedut-o și audít-o?“ întrebă preotul silindu-se a-și reținé turburarea, ce îi cuprinsese.

„Veniam de la móră cu carul de făină, tocmai când trăgea de vecernie, și ea trecu pe lângă mine așa de ușorá, cât nu-i putu-i audi pașii, parcă sbura. Me spêria-i de dînsa, ca de o nălucă. Și asta e semn rău! Acela, de care te sparii, mai eu samă dacă această se întâmplă atunci, când trage de utrenie ori de vecernie, va muri în scurt. Clopotele acelea îi vestesc mórtea.“

„Și doră nu-i vei fi spus-o și ei această?“ întrebă preotul înspăimîntat.

„Ba i-am spus-o numai de cât“, continuă Ghiță cu un fel de mândrie. „A fost tocmai în sara aceea, domnule părinte, când ați primit întâia dată scirea de mórtea Anuței; puteți să o întrebați pe Clara, căci de sigur își va mai aduce a minte!“

Fără indoelá că-și va mai aduce a minte, replică preotul cu durere, „dar mai bine făceați, de tăceați. O, cum au trebuit să fie toate! Dar cele întâmplăte nu le mai putem întorce! Fii sănătos Ghiță, păzeste-te și altă dată și nu mai spune nimenui istorii de năluci!“

Cu aceste se îndreptă spre cimitir lăsând pe Ghiță în cea mai mare confuziune, căci sermanul vedea, că ceva nu a făcut cu cale, nu scia înse, că în ce a greșit a nume.

Preotul își continuă într'aceste drumul adânc impresionat. „Superstiție și érá-și superstiție din toate părțile!“ își zise în sine. „Toate le-a audít și nu-i mirare, că au copleșit-o într'atâta! Ce se fac eu acum Dómne, Dumnezeule? Când vor înceta o dată aceste prejudiții și vor amuți aceste tradiții fără basă? Copila această e jertfa lor! Sermanul meu frate! Și eu . . . și eu!“

Prin o pórta în gard intră în cimitirul parohiei sale. Mai de mult aici nu se înmormînta, de cât servitorimea claustrului.

Călugării își aveau cripta sub biserică, și așa aceste morminte uităte nu erau înfrumusețate, de cât cu o cruce mare de lemn de stejar vâpsită cu negru. Dar locul acesta liniștit și acoperit de umbra teilor nu era urit. Nici un mormînt săpat de curând nu-ți spunea de vre o durere prospêtă, și crengile arborilor erau adăpostul celor mai vesele paseri aduse de căldura binefăcătoare a primăverii, ér florile parcă se întreceau cu bogăția colorilor și fragețimea frunzelor. La trupina celui mai bătrân arbore era rădămată Clara palidă și fără de viață, ca însă-și mórtea.

„Aici ești Clara?“ o întrebă unchiul silindu-se a-i vorbi pe un ton mai vesel.

„Nu vrei, să-mi culegi un buchet de mac și ochiul bouului, să-l duc a casă?“

Fata își întinse mâna tremurândă și încercă, să rupă o flóre, dar nu o ajutară puterile și zise cu o voce stinsă „dar nu le mai pot culege unchiule.“

Acastă slăbiciune vedită îl atingea pe bietul preot la inimă, se reținu înse ca să-și exprime durerea sfașietóre și îi zise cu liniște: „las că acuși îți va fi mai bine și érá-și te vei face veselă și vei sări și cânta ca paserile aceste, cari ciripesc prin crengi.“

„Asta e cea din urmă primăvară, ce o mai trăesc“, zise Clara tristă, „în cea următoare nu vor mai fi pentru mine nici flori, nici paseri. Sci de ce am venit eu aici?“

„De ce copila mea?“

„Ca să-mi caut locul, unde să me îngrop“, zise înecatá de plâns. „Aci să fie mormîntul meu sub acest teiu bătrân, e așa de recoros și de bine, și sub acest arbore m'am jucat mai eu drag.“

Bătrânul nu se încredu în puterea glasului sêu și nu se încumetă a-i grái, ci întorcându-se în altă parte își sterse ochii și porni spre casă. Bătrână servitóre îi eși înainte și-l întrebă de bolnava. El o trimise în cimitirul de lângă grădină, unde servitórea o găsi leșinatá.

Aceste întâmplări hotărîrá pe preot, să-și facă călătoria plănuită, mai înainte de cum voise.

În dimineața următoare își luá rămas bun de la suferinda sa nepoțică sub pretext, că pe două zile trebuie să plece de a casă, și în aceea-și sară intră în curtea fratelui sêu, cu inima apăsată de o grea povară, obosit și plin de prav. Făcuse pe jos o cale de o zi. Abia la amezí se odihni o órá. Fratele sêu locuia cam de parte și picioarele sale nu erau dedate cu călătoria.

În curtea bogatului primar toate erau încă într'o vie mișcare. Prin ușa deschisă a grajdului se vedeau servitórele hrânind vitele, în vreme ce servitorii se întorceau de la câmp cu cóselle pe spate. Galilele căraiaú fie care pe glasul propriu. Un cărd de găște și rațe își făceau intrarea solemnă în curtea lor separată. La fântână se certau doi băeți, cari păziaú viței, ér din podul șurei un servitor cântând arunca cu furca fin pentru cai. În ori ce alt timp scena această de activitate rodnică ar fi făcut o bună impresie asupra bătrânului preot, azi înse peptul sêu era apăsát de dureri prea profunde, ca să-l mai potá impresiona ceva. Adevérata stăpână a acestor bogății se lupta cu mórtea, și nimenia nu se gândia la suferințele și durerile ei.

Servitorii și servitórele primarului îl salutară cu respect, de și nu-l cunoșceau, căci de mult nu mai fusese pe acolo. Nu mai avea de cât câți va pași, până să între în casă, când ușa se deschise, și înaintea lui apáru o femeie, care făcea multă gurá, vedându-l înse ea amuți. El o salutá ridicându-și palaria de pe cap cu cuvintele: „Bună sara, soră Saveta!“

„O Dumnezeule, Dta ești! Sara bună să dea Dumnezeu,“ îi răspunse primăreasa pe vocea ei aspră, pe care în zădar se încerca, să și-o îmblândescă cel puțin față de el. „Dar de unde vii așa târziu?“

„Din Negrilesci“ îi răspunse preotul. „Dar a casă e fratele meu?“

„A casă, poftim în lăuntru!“ îi răspuse țeranca făcându-i loc. Trecând pe dinaintea ei ea îl privi cu ochii ei suri-vineții. Dacă ar fi observat preotul privirea acésta ar fi putut ceti în ea un amestec de ură și témă, în vreme ce trăsăturile dure și neregulate ale feței luară o expresie bănnitoare.

Într'aceste preotul intră în culină, care servia tot o dată și de prânzitor și de odăe de locuit, fiind lungă și spațioasă. Fratele său ședea la vatră fumând din pipă, ér cei doi băeți își petreceau cu jocurile lor.

„Bună sara Pavele,“ zise preotul. La aușul acestui glas primarul sări în sus atât de surprins, în cât cei doi băeți ai săi se speriară.

„Dumnezeul meu, tu ești frate?“ îl întrebă primarul aprópe tot cu vorbele femeii sale. „Dar ce te aduce așa târziu?“

„Nu lucruri bune,“ răspuse preotul, „din zi în zi e tot mai rău cu Clara și me tem, că și ea,“ și se opri, căci numai pute continua.

Țeranul împinse jarul în cuptor și numai după ce scóse un oftat adânc și dureros îi răspuse: „Îmi aduceam a minte eú de acésta, da, îmi aduceam a minte!“ Femea sa, care intrase de o dată cu preotul în odăe, la aușul acestora nu putu să-și stăpânescă un suris de bucurie, care nu trecu înse neobservat de preot, și ea neputându-i suporta privirea întrebătoare își plécă confusă ochii în jos.

Urmă o pauză penibilă. Tatăl mișcat adânc de acésta scire întrerupse tăcerea, întrebând cu jumătate de glas: „Și îi rău de tot cu ea?“

„Me tem, că da. Frigurile o prind în tótă ziua și într'atâta aú slăbit-o, în cât numai póte umbla fără ajutor. Ieri a avut un leșin și de atunci s'a schimbat cu totul.“

„Vrei, să me duci la Negrilesci?“ întrebă primarul privind-l speriat. De ce nu ai trimis mai bine pe cine va după mine? Drumul te va fi obosit rău.“

„Adecă nu am venit chiar după tine“ îi răspuse preotul, „ci . . .“

„Nevastă, adă un păhar de vin,“ îl întrerupse primarul, veniți copii și sărutăți mâna unchiului vostru!“

Preotul lăsă, să fie servit și neteșind fruntea copiilor le împărți câte un chip sfânt. Dar din gesturile sale se putea prea bine vedea, că sufletul său este plin de griji.

„Voiaș, să zici ceva,“ începu primarul, după ce ieșiră a fără copii veseli de darul, ce primiseră și dornici de a-l aréta servitorilor și servitórelor. Nevasta era într'un colț ocupată. „Zici, că nu ai venit după mine?“

„Nu, ci am venit, ca să-mi stai într'ajutor, să mântuim, dacă va mai fi cu puțință, pe Clara.“

„Cred, că nu te îndoesci, că sînt în stare, să fac tot ce numai póte face un om,“ răspuse țeranul privind-l cu căldură. Jumătate averea mea, ba chiar întregă o daú cu plăcere. Și așa, — adause el încet — „averea e a ei.“

Țeranca le asculta cu atențiune conversația. „Ce-ți cer eú, nu-i lucru ușor. Îți va pricinui o nópte de neodihnă și amărăciune. Înse tu ești tatăl Clarei, și nu-i nimic rău în cea ce solicit din partea ta.“

„Acésta o sciu“ replică el stringându-i mâna cu încredere, „ce faci tu nu póte fi rău nici o dată.“

„Așa dar sîntem înțeleși,“ zise preotul. „Înse trebuie să se întimple în tăcerea nopții și numai tu și eú și un om de încredere putem scii de acésta. Nu sciu dacă legile lumesci o conced fără óre care formalitate, dar în fine de oprit nu o pot opri, căci pe cum am zis, nu e nimic nedrept în lucru. De data asta nu avem timp, să umblăm după formalități de acestea, căci ajutorul e fórte grabnic.“

Primăreșa se depărtase, dar numai de formă. A ieșit în curte și de aici s'a vîrit în camera de dormit, care avea o ușiță, ce comunica cu bucătăria, a deschis-o încetinel, fără ca cei doi bărbați adânciți în conversația lor să audă, și a tras cu urechea.

„Și ce este aceea ce ceri de la mine?“ întrebă primarul.

„Înainte trebuie să-ți istorisesc adevératul motiv al bólei ei și apoi să-ți spun dorința mea, care îți va păré póte curiosă. Când mi-a scris nevasta ta de mórtea Anuței a adaus și aceea, că a tras în picioarele mórtei o păreche de păpuși de a Clarei și . . .“

„Dumnezeule! a făcut-o ea acésta?“ exclamă primarul îngrozit lovindu-și mâinile cu putere.

„Dór nu vei crede și tu ceva în acésta?“ întrebă preotul cu un ușor suris de îndoelă și privind-l drept în ochi.

„Să nu cred?“ adause tatăl cu spaimă. „Dar ce îmi mai ajută, dacă cred sau nu? Ea trebuie să móră, atâta e sigur.“

„Dar Pavele, acésta e superstiție, pécătósă superstiție!“ îl admoniă preotul.

„Dacă tu nu o cređi, de ce mai și vorbesci de ea?“ întrebă țeranul aspru.

„Căci sermana copilă crede în superstiția asta, și tocmai acésta credință o omóră, dacă nu va succede, să-i arétăm, că nu are de ce să se témă. Ajută-mi, să i-o dovedesc acésta!“

„Dar nu se póte“ îi răspuse primarul acoperindu-și fața cu mâinile sale aspre și părлите de sóre. „Ea este perdută din pricina nebăgării de samă a nevastii.“

Ușa scârțâi cu putere, dar nici preotul, nici primarul nu băgară în samă nimic, acest din urmă continuă: „Trebuie că nu și-a dat samă ce face, căci aceea o scie și ea și o scie orî ce om, că nu-i bine, să îngropi nimic de a celor vii cu un mort, de nu vrei, ca și pe acela să-l tragă în grópă.“

„Eú gândesc frate,“ zise preotul serios, „că nevasta ta nu scie nimic de acésta superstiție órbă, căci dacă scie de ea, și a îngropat păpușii numai din pricină că și-a uitat, atunci acest uitat mi-se pare fórte bănuitor considerând scopul, ce se ajunge prin el.“

„Așa este“, îngână primarul mușcându-și buzele, „acésta va costa viața sermaneii mele copile.“

„Dar îți spun,“ îi zise preotul cu nerăbdare, că „este posibil încă, să o mântuim.“

Tatăl își clătina capul cu îndoelă, dar preotul începu a-i vorbi cu încredere: „Eú sînt convins, că tótă bóla ei nu este alta, de cât o idee fixă, care o va duce în mormînt; când înse îi vom puté documenta, că păpușii sînt încă întregi și nu s'aú putredit, ea se va însănătoșa . . . Și în fine“ — reîncepu după o pauză scurtă — „dacă credința voastră este basată, atunci oprind păpușii din calea putredirii, ar trebui să se îndrepte și omul.“

Anuța nu este îngropată de mult, și așa nu cred, că păpușii vor fi început a putredii.“

Fața țeranului se învioră, și în ochiul său cinstit strălucia focul nădejdi. „Drept ai frate,“ strigă inveselindu-se și stringându-i mâna cu putere; „în modul acesta ea póte să fie mântuită. Planul tóu e bun și se va implini în nóptea acésta.“

Dar atunci ușa se deschise cu furie și se isbi cu atâta putere, în cât cei doi bărbați trăsăriră de spaimă vedënd pe primăreșa ieșind din camera de dormit sêlbatică ca un demon și abia gâfâind. Amîndoi o priviră surprinși în mod neplăcut.

„Să nu cum va să desgropați pe mórta!“ sberă ea cu putere. „Să nu cum va să o faceți acésta, căci e vai de voi. Ce? Nici în mormînt să nu aibă omul pace de voi. Vre-ți, să-i nenorociți sufletul? Atâta ve spun, că până ce trăsesc eú, acésta nu se va întâmpla.“

„Savetă,“ îi zise preotul cu blândetă, „el este tată atât Anuței cât și Clarei și eú unchiul lor. Cred, că nu te îndoesci soră, că noi vom umbla cu cadavrul mórtei cu tótă grijea cuvenită?“

„Ce îmi e mie de cadavru!“ răspuse femea, „voi îi neliniștiți sufletul! Pe liniștea sufletului vostru să nu o faceți acésta! Auđi a colo? Să o desgrópe! Numai acésta v'ar mai trebui! Nu vi-i rușine, să faceți una ca acésta?“

„Dar nu e nimic necreștinesc în a scăpa de mórte pe deaprópele tóu prin un asemenea mijloc nevinovat,“ îi zise preotul.

„Și dta îl numesci mijloc nevinovat?“ răcni femea aprinsă de mânie, uitându-și în acest moment cu totul de respectul, cu care îi vorbia altă dată. „Dta îi zici mijloc nevinovat? Dar nu scii, că acesta e pécát de mórte, și că temnița te așteptă, de o vei face. Dacă nu o scii apoi ți-o spun eú, om rău, ce ești!“

Bárbatul său, care până acum nu zise nimic, o prinse și o scutură strașnic de umeri. Ea se îngălbini de frică, căci scia, că cu el nu-i de glumit, se reculesc într'o clipă și continuă:

„Lasă-mé!“ îi zise amenințator, „Să nu te atingi de mine, atâta îți spun, ér de privirile tale furióse să scii, că nu mi-e frică. Îți spun încă o dată, că nu-mi place, ce vrei, să faci și nici nu voi suferi-o, să o faci. Și dacă nu me ascuți, să scii că vă pîresc la judecătoria civilă și preoțescă, ca să vadă lumea, că eú nu am luat parte la fapta voastră!“

„Nu te va lăsa inima, nevastă! Și în sfârșit chiar, dacă o vei face, să scii, că nu va fi spre binele tóu!“ îi răspuse bárbatul nealterat. „Dór strigătele și vorbele tale amenințátore nu me vor puté abate de la hotărîrea mea. Nu sînt eú tatăl Anuței? Pentru ce să nu am dreptul, să o desgrop? Nime nu are, să zică nimic. Și fratele meu, nu este óre preot hirotonit? El érá o va înmormînta cu binecuvîntări și rugăciuni, și nime nu póte pretinde mai mult!“

Primăreșa încă tot avé gust de sfadă, dar intrând ómenii la cină, pe lângă tótă réutatea ei, vedu, că nu este bine a continua înaintea lor tema acésta. Ea îi puse pe toți la masă, și preotul cu fratele său trebuiră să mănânce la aceeași masă cu păzitorii de gășce și servitórele.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Manual complet de agricultură rațională de Dr. *George Maior* profesor de agricultură de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Mitropolitul, pentru usul școlilor speciale secundare și superioare de agricultură, Seminarul, școli normale, studii particulare și de consultat pentru agricultorii practici.

Cartea a fost aprobată de Ministeriul Agriculturii, Comerțului, Industrii și Domeniilor și subvenționată de Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român din Sibiu, de Reuniunea agricolă a comitatului Făgăraș și numeroase alte societăți științifice și economice. Lucrarea cuprinde 4 părți:

Partea I. *Agrologia* sau agricultura generală — 33 côle de tipar având 217 figuri intercalate în text. Costă 5 corone sau 7 lei.

Partea II. *Fitotechnia* sau cultura specială a plantelor, dimpreună cu fiinatele și pășunile — 38 côle de tipar cu 202 figuri în text, costă 10 lei sau 8 corone.

Partea a III. *Zootechnia* sau cultura vitelor, dimpreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptăriilor și cunoșterea lănei, peste 30 côle de tipar, cu vre o 200 figuri în text, diferite rase și speciile de vite domestice copiate după natură. (Se află sub tipar și va apărea până la finea lui Martie v.) costă 10 lei sau 8 corone.

Partea a IV. *Economia rurală* (va apărea mai târziu).

Cartea este în 4 volume mari deosebite, formând înse un singur tot și cuprindând tot cea ce privește agricultura, atât din punct de vedere științific cât și practic, este scrisă într'un limbaj ușor, popular, cu termeni culeși din însuși graiul poporului agricultor. Ea se deosebește în mod esențial de produsele literare similare, apărute până acum în limba română, prin varietatea și cuprinsul ei, căci este cea dintâi carte de specialitate, care ia concurența cu cele mai bune lucrări germane și franceze. Tote societățile literare naționale și revistele de specialitate au recunoscut unanim valoarea ei.

Ea umple un mare gol în literatura română de specialitate și nu ar trebui să lipsescă de pe masa nici unui agricultor practic, mare și mic, cum nici din bibliotecile școlare și ale reuniunilor culturale și economice. Prețul, față cu sacrificiile făcute de autor în adunarea materialului și munca depusă, este moderat.

Se găsește de vânzare la autor, str. Tudor Mitu 25 București, la Tipografia A. Murășan și librăria H. Zeidnei în Brașov și la librăria W. Krafft în Sibiu.

„*Almanahul învățătorului român*” de Io. Velcean se poate cumpăra de la autor (Resicza-bánya) cu 73 cr. exemplarul trimis franco.

„*Convorbiri literare*”, vechia revistă, anul XXXIII Nr. 1 cu următorul sumar: Iac. Negruzzi, *Scrisori de la M. Eminescu*. Vas. Leonescu, *Craii de ghindă*. D. Zamfirescu, *Lydda*. D. Nanu, *Idolatrie*. I. A. Barabescu, *Un dejun*. C. I. Vergolici, *Amurg*. A. V. Gidei, *Din dreptul vechiului roman* (recens). N. Basilescu, *Cântec de nuntă*. M. D. *Revistă critică*. *Bibliografie critică*.

„*Moda ilustrată*” Anul III, Nr. 8 cu un cuprins bogat și instructiv pentru femei. La numărul acesta e alăturat un tipar croit de talie-cămășuță.

„*Transilvania*”, organul Asociațiunii, Anul XXX, Nr. I—II. Are în partea neoficială un interesant articol, în care se face o statistică culturală a Românilor de din côle de Carpați. Tot în numărul acesta se începe publicarea cronicii notarului anonim al regelui Béla.

„*Revista ilustrată*”, Nrul 3 cu următorul bogat și interesant sumar: Dr. Victor Mihályi de Apsa. — „După legea cea mai înaltă”, o istorie de C. E. Franzos. — „O dată și acum”, poezie de I. I. — „Curcubeu”, poezie de Lilian. — „Mă dore sufletul”, poezie de Emilian. — Marcu Ulpiu Traian, împăratul Romanilor. — „Domnul Pulcinel”, poveste de Carmen Sylva. — „Din propria ei putere”, novelă de G. Simu (urmare). — „O vedere din orașul Bistrița”. — Circuitul. poezie de M. Cioban. — „La iconă”, poezie de Emilian. — La L. . . . poezie de T. Oltean. — „Botanica poporană” de F. Alexe-Cărpiniș Gorj. — Diverse, excamator în salon, de I. Nițu Pop. — Bibliografie. — Glume. — Găcituri. — Deslegarea găciturilor. — Posta redacțiunii. *Ilustrațiuni*: Dr. Victor Mihályi de Apsa, mitropolitul de Alba Iulia și Făgăraș. — Marcu Ulpiu Traian, împăratul Romanilor. — Dunărea la podul lui Traian. — Oastea română trece Dunărea pe pod de luntre. — Traian la porțile de fer. — Un sol al Dacilor înaintea lui Traian. — O vedere din orașul Bistrița.

Posta Redacțiunii. Dn. G. M. în B. De comun nu anunțăm de cât cărți, cari ni-s-au trimis, de astă dată am făcut excepție. — On. S. L. G. H. în B. Mulțumim, în dată ce dispunem de loc, după cum vedeți sintem încărcați de material. — *Reun. înv. din Satmar și Ungaria*, făcea se va trimite gratuit.

Editor și redactor răspundător:
Dr Vasile Suciu.

(11) 1—1

Convocare.

„Reuniunea de consum ca societate pe acți în Marga” își va ține adunarea generală extraordinară duminică în 26/14 Martie a. c. în localitatea institutului la 3 ore d. a., la care onorații acționari sînt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați.

Program:

1. Raportul direcțiunii despre înprotopolarea firmei, aprobarea statutelor și încasările la capitalul social. 2. Alegerea a trei membri în direcțiune. 3. Alegerea comisiunii de supraveghiere. 4. Eventuale propuneri propuse direcțiunii înainte cu 48 ore. Marga în 5 Martie 1899.

Direcțiunea.

Sz. 1050—1899.

(12) 1—1

Pályázati hirdetés.

Alsófehér vármegye balázsfalvi járásában Szász-Csanád község székhelylyel rendszeresített körorvosi állomás, melyhez a farkastelki, sorostélyi és szász-csanádi körjegyzőségekhez tartozó 9 község (10.656 lélekkel) tartozik üresedésbe jövőn arra ezennel pályázatot nyitok.

A körorvos évi javadalmazása 500 frt, fizetés és 150 frt fuvar átalány, mely előzetes havi részletekben Szász-Csanád község pénztárából fizetetik ki, a gyógydíjakra nézve a körorvos a községekkel szabadon egyezkedik, azonban a vagyontalanokat ingyen köteles gyógykezelti; köteles továbbá körét havonként kétszer beutazni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9. §. és az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §. értelmében képesítésüket igazoló okmányokkal, erkölcsi magaviseletüket tanúsító bizonylattel felszerelt pályázati kérvényüket hozzámmal folyó évi Április hó 2-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás az egészségügyi kör székhelyén Szász-Csanád a körjegyzői irodán folyó évi Április hó 5-én d. e. 10 órakor fog megejtetni.

A Szolgabírói hivatal.

Balázsfalván 1899 Márczius hó 8-án.

Simonffy Alajos
főszolgabíró.172 szám
1899.

(13) 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1898. évi V. 633. számú végzése következtében Dr. Ronai János ügyvéd által képviselt alapfoglaltató Rosenstein Dávid és felülfoglaltató Riéger András javára, Stanutz Juon Burszán és neje ellen 65 és 201 frt 85 kr. s jár. erejéig 1899. évi Február hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 600 frt — kr-ra becsült 2 ló, 1 lószekér, 2 ökör, 1 ökörszekér, 1 gárnitura cséplőgép, 1 léczes tengeri kas, 150 véka csős tengeri és 1 drb két éves koczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 164/2. számú végzése folytán 65 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi November hó 11-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 30 frt 53 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Szász-Csanádon alperesek lakásánál leendő eszközzésére 1899. évi Márczius hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Márczius hó 9-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.140 szám
1899.

(14) 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1896. évi 200 polg. számú végzése következtében Dr. Mánui Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Spatacean Vaszilie és társai ellen 73 frt — kr. s jár. erejéig 1898. évi Augusztus hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 395 frt — kr-ra becsült, és pedig: Spatacean Vaszilienál: 1 sánta kanca, Vojna Todeánál: 2 drb ökör és 1 kanca, Spatacean Juonnál: 2 drb tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 81/4. számú végzése folytán 73 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi Január hó 29-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 46 frt 29 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Nagy-Csergeden alperesek lakásánál leendő eszközzésére 1899. évi Április hó 4-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Márczius hó 5-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.